

DARBININKAS

XLII NR. 73

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY SPALIO - OCTOBER 15, 1957 M.

Administracija GLenmore 2-6916
Redakcija GLenmore 9-7281

10 CENTŲ

ĮTEMPIMAS DĖL SYRIJOS IR SATELITO VIS AUGA

VAKARUS NUSTEBINO EGIPTO KARIUOMENĖ SYRIJOJE • SPAUDA REIKALAUJA IS AMERIKOS VYRIAUSYB. VEIKLOS

Syrijos padėtis aštrinama. Inicijatyva Syrijos ir Maskvos rankose.

Syrija pareiškė protestą, kad Turkija laiko savo kariuomenę, sutelktą prie Syrijos sienos. Chruščiovas pereišė savaitę pakartojimo grasinimą Turkijai.

Valstybės departamentas spalio 10, atsakydamas į Sovietų grasinimą, pažadėjo Turkijai ginti.

Syrija spalio 12 vėl pakartotinai apkaltino Turkiją ir Ameriką, kad jos buvo sutarusios, jog Turkija užims Syrija, ir tik Sovietų įsikišimas nuo to sulaikė.

Egiptas spalio 13 iškėlė savo kariuomenę Syrijos uoste Latakia, per 80 mylių nuo Turkijos sienos.

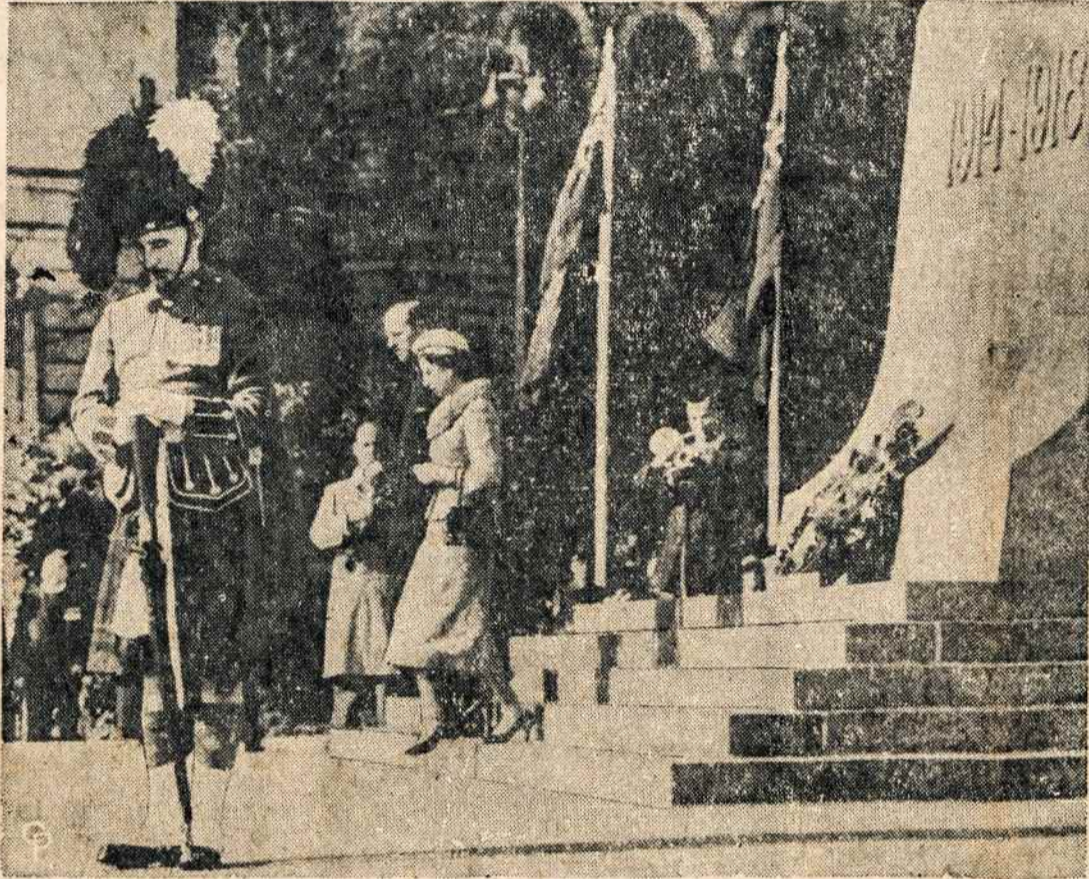
Paskelbė, kad kariuomenė bus laikoma prie Turkijos sienos. Tai esą padaryta pagal 1955 susitarimą tarp Egipto ir Syrijos. Prie to susitarimo yra

prisidėjusi ir Saudi Arabija.

Amerika ir Anglija nauju Egipto žygiu buvo nustebintos. Valstybės departamentas lig šiol tyli. Anglijoje aiškinama, kad Egiptas siekė ne tiek karinių, kiek politinių tikslų: pademonstruoti, kad Syrijai tikrai gresia Turkija, parodyti

arabams Egipto jėgą ir atgrasyti tuos arabų kraštus nuo Amerikos, kurie yra jai palankūs.

Lebanonas, kuris yra Amerikai palankus, jau pranešė apie didelį spaudimą atsakyti nuo Eisenhowerio programos viduriniam rytam.

ANGLIJOS karalienė Elzbieta ir jos vyras Pilypas padėjo vainiką Ottawoje prie paminklo žuvusiems pirmame kare

Atvyksta Anglijos karališkoji pora

Anglijos karalienė Elzbieta ir jos vyras Pilypas spalio 10 iškilmingai sutikti Kanadoje, kur išbus keturias dienas. Paskui karališkoji pora atvyksta į Washingtoną ir New Yorką. New Yorke bus spalio 21. Čia buvo du susijaudinimai. Vienas — kas daryti, kad Waldorf Astorijoje, kur svečiai sustos, užimti karaliams skirti kambariai. Juos kaip tik dabar turi Saudi Arabijos svečiai. Nusauda Arabijos svečiai. Nusprosta, kad Anglijos karališkoji pora bus patenkinta ir šešiais aukštais žemiau apartamentuose, kur yra ne 4 miegamieji, bet tik trys. Antras susijaudinimas — dėl vyno. Vyno augintojų sąjungos atstovai pareiškė protestą, kad karalienė bus vaišinama iškilmingame bankete prancūziškais vynais, o ne amerikiniai.

Anglijos atstovybės rengiamame priėmime Anglijos karalienės garbei pakviestas dalyvauti ir Lietuvos atstovas J. Kajeckas.

AMERIKOS NAUJA RAKETA IŠMĖGINTA

Spalio 11 Amerikos aviacijos laboratorijos paleido iš Floridos vidutinio tolimo raketa. Nors oficialiai nieko neatskleidė, bet mačusieji skelbia, kad raketa nuskrudus 2000 mylių ir nukritusi į Atlantą. Ji padarius 500 mylių toliau, nei iš jos buvo laukiama. Spėjama tai buvusi raketa, vardu "Thor". Tai buvo jo šeštas mėginimas. Iš šešių kartu du mėginimai buvo sėkmingi. Pirmu kartą "Thor" buvo paleistas š. m. rugsėjo 20. Jis pakilęs į aukštį iki 400 mylių.

Algirdas Landsbergis laimėjo dramos konkursą

Clevelando LB apygarda buvo paskelbus dramos konkursą ir už geriausią veikalą buvo paskyrus 1000 dol. premiją. Buvo atsiumti keletas veikalų, ir 1000 dol. premija atiteko Algirdui Landsbergiui už jo drama "Penki stulpai".

Premija įteikta spalio 13 Clevelande. Ta proga Vaidilos teatras suvaidino Vydūno "Ne sau žmonės".

EUROPA SUJUDO DĖL RAKETOS IR SATELITO

Strasboure septynių Europos valstybių parlamentų konferencijoje kai kurie atstovai prikaišiojo Amerikai, kad ji davėsi aplenkiamam satelitui ir raketos srityje. Konferencija ragino Europos valstybes imtis taip pat iniciatyvos satelitų pažangai. Tam priešinosi iš vi-

Du varžėsi, trečias pasinaudojo

Kodėl Amerika neturi satelito nei tolimojo skridimo raketos?

Tokiam klausimui atsakyti medžiagos duoda UP. Ji rašo apie dvi amerikiečių grupes, kurios rengia satelitus ir raketas. Aviacijos grupė Floridoje ir armijos grupė Aliabamoje.

Armijos grupė vadovauja vokiečių raketų specialistas dr. W. Braun. Esą prieš metus jis praeit leidimo satelitui iššauti. Jo satelitas buvo 22 svary, ir 20 colių diametro. Apsaugos sekretorius Wilsonas neleido ir armijos grupei uždraudė kalbėti apie satelitą ir raketas tolimojo skridimo. Tai buvo pavesta aviacijos grupei. Pentagonas parėmęs aviaciją. Aviacija programos darbus vykdyti atiduoda privačiom firmom, armija juos vykdo savo jėgom ir priemonėm. Pulk. J. Nickersono pastangos apginti armijos pagamintą raketą "Jupiter" prieš aviacijos pagamintą "Thor" spaudoje susilaukė bylos karo teisme. Pulk. kininkas rastas nusikaltes drausmei ir išjungtas visai iš raketų gamybos.

Spaudoje paskelbtas pareiškimas taip pat aukšto pareigūno, nenurodant pavardės, kuris sako, kad Amerikos satelito gamyba sulėtinusios intrygos dėl pirmenybės, o gal ir kai kam pinigine nauda, atiduodant milijoninius darbus privačiom firmom.

sos konferencijos tik Vokietijos 4 socialdemokratai.

Amerika buvo įspėta

Apie Sovietų pasirošimus paleisti satelitą Amerikos saugumas pranešė jau balandį, bet valstybės saugumo taryboje tai žinia daugumas buvo labai skeptiški, ja netikėjo. Labiausiai tada jungtinio štabo viršininkas adm. Radfordas.

METEORAS AR RAKETA?

Spalio 10 viršum Colorado—Utah valstybių skridęs keleivinis lėktuvas pastebėjo artėjant didžiulį degantį kamuolį. Lėktuvas su 20 keleivių tik staigiu pasisukimu išvengė susidūrimo. Mačusieji tvirtino, kad ugnies kamuolys buvo didumo sulig namu. Aiškinama, kad tai buvo meteoras.

Brangsta telefonas

New Yorko valstybėje leista pakelti telefono mokesčius. Privatiem abonentam teks mokėti papildomai po 35 cn. mėnesiui, įstaigom po dolerį.

Prancūzijoje vyriausybė sudaryti pavesa A. Pinay. Tai jau trečias kandidatas. Tačiau mažai vilties, kad ir jam pasisektų.

Alžiro kare paskutiniu laiku daugiau iniciatyvos rodo prancūzai. Sukilėliai ar pavarago, ypačiai netekę kai kurių savo vadų, ar laukia Jungt. Tautų pasisakymo. Per tris dienas prancūzai paėmė nelaisvėn 108 sukilėlius, užmušė 80.

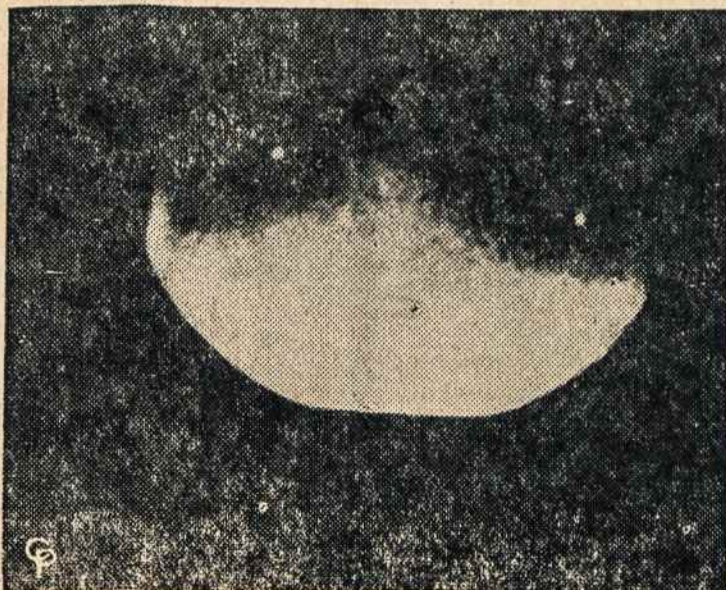
Valstybės departamentas panaikino pirštų nuospaudų reikalavimą įvažiuojantiems į Ameriką.

Amerikoje bedarbių skaičius padidėjo 700,000 nuo rugpjūčio iki rugsėjo.

MALDA TARP MALDŲ

Prezidento Eisenhowerio pagaidavimu, Little Rock bažnyčiose buvo maldos už sugyvenimą. Baptistų pamokslininkas paskaitė bažnyčioje maldą už "vyrą, kuris pasiuntė kariuomenę į Arkansas ir paskui grįžo į golfo klubą, lyg nieko nebūtų įvykę".

Sovietų Izvestija aiškina, kad Amerikoje persekiojami rusai ir kiti slavai. Taip kaltina prof. Makar, kuris buvo Amerikos raketos laboratorijoje ir pernai gruodyje grįžo į Ukrainą.

TAIP ATRODO SATELITAS šalia mėnulio. Taškas dešinėje yra raketos trečdalis, kuris keliauja taip pat. Nuotrauka daryta prie Baltimorės.

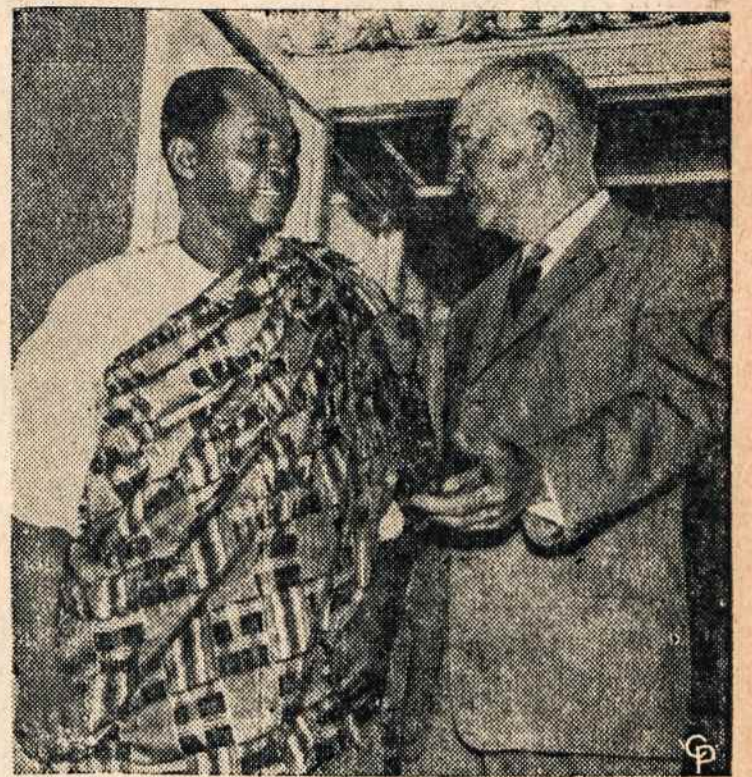
Paliko tik po 16 dol. asmeniui

Komunistinė Vokietija spalio 13 staiga uždarė sienas ir įsakė piliečiam pakeisti savo turimas markes naujom. Kiekvienam keičia tik po 300 markių. Tai lygu maždaug 16 dol. Kas per 300 markių daugiau, bus keičiama vėliau. Kas turi pinigų bankuose, tų pinigai per 300 markių taip pat užblokuoti.

Tai įprastinis sovietuose piliečių apiplėšimas. Bet Vokie-

Prezidentas atsilygino

Prez. Eisenhoweris pasikvietė pusryčių naujosios negrų valstybės Chana finansų ministrą, kuris buvo atvykęs į finansų ministrų konferenciją. Tuo pakvietimu prezidentas norėjo atsisteiti už Dovernio, Del., restoraną, kuriame ministrui buvo atsakyta partarnauti, kadangi jis negras.

GHANA finansų ministras K. A. Gbedemah pas prezidentą Eisenhowerį pusryčiuose.

DAUGIAUSIA TEBEKALBAMA VIS APIE SATELITĄ

SOVIETAI DIDINA ĮSPŪDĮ PAS AKOJIMAIŠ APIE KELIONES Į MĖNULĮ IR MARŠĄ • AMERIKA GRIEBIASI SAVO PROGRAMOS SKUBINTI

Sovietų paleistas apie žemę satelitas (sputnikas) tebėra nustelbęs pasaulį kitus įvykius. Sekamas pats satelitas Amerika svarsto, ką ji turi daryti satelito ir raketos programoje; Sovietai giriasi savo kitais rengiamais įvykiais erdvėje; Europa jaudinasi, ir Amerikos spauda ieško išeičių.

SATELITAS TEBESISUKA

Satelitas sukasi apie žemę jau antra savaitė. Sekmadienio rytą jis buvo matomas New Yorke. Ne ji, o tik raketos dalis matė plika akimi. Raketos trečioji dalis — skelbia Cambridge observatoria — esą priartėjęs savo orbitoje 20 mylių arčiau prie žemės. Laikas sutrumpėjęs 3 sekundėmis per dieną. Tuo tarpu greitis per valandą padidėjęs 20 mylių. Spėjama, kad jis išsilaikys apie mėnesį. Tuo tarpu pačiam satelitui priskiriama iki metų laiko, jei jo nesuardys meteoritai, į kuriu lauką satelitas dabar yra pakliuvęs.

SOVIETAI SKRISIA Į MĖNULĮ IR MARŠĄ

Sovietų mokslininkas Dobronravov laikraštį "Trud" paskelbė, kad sovietai rengia kelionę į Mėnulį. Tarp žemės ir Mėnulio yra 238,857 mylios. Sovietų "laivas" ir Mėnulį nuplauks per vieną dieną, darydamas per sekundę po 1.8 mylių; tai bus pusantro karto

greičiau nei satelitas apie žemę.

Sovietai taip pat planuoja kelionę į Marsą. Marsas nuo žemės per 35 milijonus mylių buvo 1956 rugsėjyje, kada jis labiausiai prie žemės buvo priartėjęs. Marsui pasiekti reiktų 256 dienu kelionė ir abudu galus truktų 3 metus.

Kitas sovietų mokslininkas skelbia, kad naujas sovietinis satelitas apie žemę bus jau kelių tonų svorio (pirmasis 184 svarų).

Kur yra faktai, kur dar tik fantazija, sunku beatskirti. Tačiau Barcelonoje Vakarų mokslininkų kongresas spalio 12 įspėjo, kad Sovietai savo programa kelionei į Mėnulį gali būti pasirengę per 3—4 mėnesius, vadinasi, per tiek laiko kiek Amerikai reikės satelitui paleisti.

AMERIKOS RAKETA SKRIS GRUODYJE

Prezid. Eisenhoweris perei-

šė ketvirtadienį spaudos konferencijoje pareiškė, kad Amerikos pirmas satelitas bus paleistas pavasarį. Prezidentas atsiliepė, kad Amerika nelenktyniuoja su Sovietais satelito srityje, dirbdama skyrium raketas ir skyrium satelitus. Nors pasakė, kad satelitas neturi jokios karinės reikšmės Amerikos saugumui, tačiau tuojau sušaukė valstybės saugumo tarybos posėdį, paskiau vyriausybės, kur buvo svarstoma, kaip pagreitinti Amerikos satelito ir raketų gamybą. Šis klausimas vyriausybėje yra tapęs pirmuoju tarp visų kitų darbų.

Azijos influenza susirgimų Amerikoje per savaitę padvigubėjo. Dabar esą apie 1 mil. Per kelias ateinančias savaites sveikatos departamentas laukia, kad iš penkių amerikiečių keturi bus aplankyti "flu".

PADĖTIS REIKALAUJA SPRENDIMO

Pavergtųjų kritika Vakarų politikai Sovietų atžvilgiu

Pereitą kartą Darbininke buvo atpasakoti dviejų svečių iš Europos pasisakymai dėl padėties, kurią sudarė Sovietų okupacija rytų ir Vidurio Europoje. Europos Tarybos atstovas Svedijos senatorius K. Wisstrand padėtį vadino sovietiniu kolonializmu. Kitas Europos Tarybos atstovas olandas F. J. Goedhart ragino Jungtines Tautas nusikratyti iliuzijom ir parodyti veiklumo bent tiek, kaip senoji Tautų Sąjunga.

Prieš Jungtinių Tautų ar apskritai Vakarų neveiklumą, kuriam pridengti viešojoje opinijoje sugalvoja visokias teorijas apie Sovietų Sąjungos režimo pasikeitimą, apie palengvėjimą ir išlaisvinimą savaimė ateisiantį, pasisakė ir Jungtinių Pavergtųjų Tautų seimo atstovai.

Padėtis reikalauja sprendimo, kol nevēlu

"Mes atidžiai sekame ir iš pagrindų stadijuojame įvykius mūsų kraštuose, — kalbėjo lietuvių delegacijos pirmininkas V. Sidzikauskas, atidarydamas diskusijas. — Mes pažįstame savo tautų dvasią bei nuotaikas. Pavyzdžiui imu savo kraštą Lietuvą... Senoji stalininkų klika tebeturi galią dinamijoje vyriausybėje ir kompartijoje. Nepataisomai plečiasi praraja tarp tautos daugumės ir kompartijos valdžios klikos, taip pat tarp tautos ir svetimojo pavergėjo — Sovietų Sąjungos". Pažymėjęs, kaip pavergtos tautos, negalėdamos pakelti ir priimti svetimo re-

šimo, sukyla Lietuvoje, Lenkijoje, Vokietijoje, Vengrijoje, nes trūksta žmonių kantrybės. "Apie šimto milijonų europiečių neįveikiamas troškimas būti laisvais anksčiau ar vėliau tarptautinei įvykių eigai primes savo logiką. Todėl apsaugoti žmonijai nuo naujų baisių bandymų politinė išmintis valstybės vyrų, ant kurių pečių Apvaizda uždėjo atsakomybės našta, diktuoja imtis reikalingų priemonių, kol dar nevēlu".

Padėtis reikalauja sprendimo. Bet sprendimo Vakarai nedavė. "Nelaimė — tėsė kalbėtąs,— laisvasis pasaulis į žiuos istorinius įvykius tinkamo atsakymo nedavė. Nedavė realios politinės pagalbos vengrų tautai, atvirai sukilusiai prieš svetimą agresorių. Nebuvo imtasi sankcijų prieš Sov. Sąjungą dėl jos patyčių iš Jungtinių Tautų ir jų rezoliucijų. Nebuvo atimta privilegija būti JT nariu iš Sovietų primestojo Kadaro režimo".

Vakarų iluzija ir pagal ją praktikuojama politika "Laisvojo pasaulio politika sovietinio agresoriaus atžvilgiu, kaip ji vykdoma Pasaulio Organizacijos, yra perjungta į moralinio spaudimo ir įtikinėjimo metodą, aiškiai prileidžiant, kad Kremliaus komunistinė diktatūra keičia savo veidą ir kad mūsų kraštų komunistinių pavergėjų ir tikrą nepriklausomybę ir laisvę yra ne tik galima, bet jau (Nukelta į 2 psl.)

SAULĖS STEBUKLAS (2)

Kruvina saulė ėmė artėti į žemę

Minia visais laikais lieka tą pati: kad įtikėtų, jai reikalingas akivaizdus stebuklas. Jis įvyko Fatimoje šeštojo Dievo Motinos apsišėrimo metu.

Šešto ir paskutinio Marijos pasirodymo metu 1917 spalio 13 buvo suplaukę kelios dešimtys tūkstančių žmonių ir Fatimos apylinkės. Jie tematė kaip ir kituose pasirodymuose baltą debesėlį. Pasikalbėjimui su Marija pasibaigus, staiga Liucija susuko:

— Žiūrėkite į saulę.

Koks nepaprastas, niekadoms nematytas reiškinys. — pasakoja prof. L. Gonzaga de Fonseca remdamasis liudininkų parodymais. — Lietus staiga nustojo lyti, prasiskyrė debesys, ir pasirodė saulė. Tačiau jos šviesa buvo sidabrinė, lyg mėnulio. Tik vienu momentu saulė pradėjo nepaprastu greičiu, kaip ugnies ratas, sukstis apie save, mesdama geltonus, žalius, raudonus, mėlynius ir violetinius spindulių pluoštus. Debesys, medžiai, uolos, žemė ir didžioji žmonių minia paskendo fantastinėje šviesoje. Vieną akimirksnį ji sustojo; po to ugnies rutulio šokis prasidėjo iš naujo. Dar sykį sustojo, ir po trumpos pertraukos vėl pasirodė tas nepaprastas reiškinys, tačiau daug spalvingesnis, daug aiškesnis kaip pirmą.

Minia stovėjo be kvapo, nustebinta.

Staiga visiem pasirodė, kad saulė, tartum atsipalaidavo iš padangių ir visa raudona, tartum kraujas, pradėjo kristi ant jų. Pasigirdo tūkstantinės minios išgastings balsas. Vieni kitus prarėdami šaukė: "Stebuklas, stebuklas". "Aš tikiu Dievą", "Sveika Marija", "Dieve, pasigailėk mūsų".

Zmonės puolė ant kelių ir purvą ir garsiai kalbėjo gailėsčio aktus. Sis reiškinys truko gal 10 minučių. Jį matė apie 70,000 žmonių: tikinčių ir netikinčių, paprastų kaimiečių ir

Vagystė ar biednystė?

Lenkijoje oficialiai bankuose už amerikiečių dolerį teduoda 3.90 zlotų. Galima būtų kentėti, bet reikalas paaiškėja, kai paprasčiausio restoranėlio prasti pietūs kaštuoja 60 zlotų. Paskutiniu laiku užsieniečiams turistams jau duoda 24 zlotus. Juodojoji biržoj doleris svyruoja tarp 150—200 zlotų. Zmonės dolerius labai graibo, bet pagauti eina už groty, o užsieniečiai tuoj pat išsiunčiami iš Lenkijos.

išlavintų miestiečių, mokslininkų ir žurnalistų. Jie pergyveno stebuklą be jokio pasirengimo, be jokios kitos įtakos, tik mergaitė šuktelėjus: "Žiūrėkite į saulę".

Jie visi matė tą patį reiškinį vienodom, aiškiai atskiram fazėm ir tuo pačiu metu, kurio diena ir valanda apie stebuklą jau prieš kelis mėnesius buvo pažadėta ir pranešta.

Be to, iš bylos protokolų matyti, kad

šis stebuklas buvo pastebėtas ir kitų asmenų, kurie nuo apsišėrimo vietos buvo už penkių ir daugiau kilometrų, todėl apie kokią nors sugestiją negali būti nė kalbos.

Kai kurie liudytojai parodė, kad šio stebuklo metu jie žiūrėjo į vaikus, norėdami sekti ir mažiausius jų judėjimus; jie yra pastebėję ant vaikų veidų nuostabų spalvų keitimąsi.

Dar verta paminėti vieną aplinkybę, kuri paaiškėjo apklausinėjam liudytojams. Ją patvirtino labai daug žmonių, būtent: visi nustebo, kad po saulės stebuklo visų drabužiai, kurie ką tik buvo nuo liefaus peršlapę, buvo visai sausi.

Tuo metu, kai minia be žado stebėjo saulės reiškinį pirmą fazę, vaikai gėrėsi visai kitu reginiu... Dar penktojo pasirodymo metu Madona vaikams padėjo ateiti spalio mėnesį su šv. Juozapu ir Kūdikiu Jėzumi. Vaikai, sekdami akim šv. Mergelę, kai ji kilo į dangų ir nyko begalinėje erdvėje.

staiga greta saulės pamatė Šventąją Seimą;

dešinėj stovėjo šv. Mergelė, apsirėngusi baltais rūbais ir žydriu apsiaustu. Jos veidas atrodė šviesesnis už saulę, kairėj — šv. Juozapas su Kūdikiu Jėzumi, kuris buvo gal 2 metų amžiaus. Šventoji Seima laimino kryžiaus ženklų pasaulį. Šiam regėjimui pranykus, Liucija pamatė laiminantį žmones Išganytoją ir dar kartą Madoną dviejuose paveikluose. Atrodė, jog esanti Motina Sopulingoji, tačiau neturėjo krūtinės kalavijo, ir aš mačiau ją pasakoją Liuciją — kitame paveiksle, kaip karmelio kalno Mariją.

Pradingus šiem pasirody-

mam, ir vaikai galėjo nukreipti savo dėmesį į saulės reiškinį.

Tą pačią dieną žmonės pradėjo kalbėti apie nepaprastą išgijimą, įvykusį apsišėrimo vietoje.

Tūkstančiai buvo įtikėję nuostabiais pasirodymais. Nepatikinčių "tomu" ilgiausiai turi būti bažnyčios atstovai. Lisabonos kardinolas, išgirdęs apie keistus reiškinius, pasiskubino įspėti kunigus, kad nesikištų į tą reikalą. Bet jis ir nesulaukė minias įtikinančio stebuklo, įvykusio spalio 13. Dar rugpiūčio mėn. jis mirė, tačiau paliko jo draudimas kunigam ir toliau. Fatimos gyventojai net buvo įtarę savo kleboną, kad jis prisidėjo prie laisvamanių. Tik lapkričio 3 Lisabonos generalvikaras paskyrė komisiją įvykiams iširti. Po pusantrų metų ji pristatė raporta. Tada 1921 spalį vyskupas leido laikyti pasirodymo vietoje Cova de Iria pamaldas atvykstantiems maldininkams.

Galutinis bažnyčios sprendimas buvo paskelbtas tik 1930 spalio 13. Tai buvo vyskupo ganytojiškas laiškas, kad Marijos pasirodymai, įvykę Cova de Iria 1917 gegužio 13 — spalio 13, yra tikėtini, ir leido ją garbinti viešai Fatimos Marijos vardu. (b.d.)

PADETIS REIKALAUJA SPRENDIMO

(Atkelta iš 1 psl.)

pakeliui. Pagal šią nuomonę Chruščiovas yra geresnis už Staliną, ir JT turinti susilaikyti nuo stipresnio politinio spaudimo ir Kremliu... Taigi pagal šią doktriną pavergtosiom tautom beliktų tik vienintelė viltis — kad sovietų tautos įsiamonintų sovietinio viešpatavimo tikrąjį pobūdį".

Ar Vakarų iliuzija turi pagrindo?

"Mes pripažįstame, kad Sovietų Rusijoje ir pavergtuose kraštuose yra šokių tokių pasikeitimų... Bet mes netikime, kad Sov. Sąjunga galėtų "suliberalinti" komunistinius režimus iki tiek, kad tatai grėstų jų totalistiniam charakteriui ir neaprežtai priklausomybei nuo Kremliaus viešpatavimo. Argi

yra protingo pagrindo tikėti Chruščiovo staigiu pasikeitimu? To Chruščiovo, kuris ilgus metus buvo ištikimas Stalino bendradarbis! Argi yra protingo pagrindo tikėti staigiu pasikeitimu Bulgarijos revoliucijai triuškinči? Argi yra protingo pagrindo tikėti staigiu pasikeitimu maršalo Žukovo, kuris savo motorizuotas divizijas siuntė Vengrijos revoliucijai triuškinči? Argi yra protingo pagrindo tikėti staigiu pasikeitimu saugumo generolo Serovo? To paties Serovo, kuris dar ir dabar yra visagalis Kremliuje ir kuris yra atsakingas už lietuvių, latvių ir estų masines žudynes bei deportacijas ir kuris dar neseniai Budapešte išdavikiškai areštavo Vengrijos revoliucijos karinius vadus".

Sovietus keičia tik spaudimas

"Dabartiniai pasikeitimai yra greičiau prismet Kremliui sovietinės sistemos ir pasaulinio komunizmo krizės. Jie yra tik bandymas laimėti laiką..." Kai Sovietai atsigaus, jie lygiai laužys dabar siūlomą sutartį, kaip jie sulaužė su kiekvienu kraštu sutartis, kurias jie sudarė per 38 metus. "Nebaudžiamos Sovietų Sąjungos patyčios iš Jungtinių Tautų Vengrijos atveju Kremliaus diktatorius drąsina vėl grįžti prie vadinamos taikios koegzistencijos, dar Lenino išrastos Vakaram klaidinti ir paralyžuoti".

"1955 m. Ženevos 'viršūnių konferencija' parodė, kad nepaisant visų tikrų ar tariamų Kremliaus kolektyvinės diktatūros politikos pasikeitimų, 'sutartinis sprendimas' nėra realus, kol nėra atitinkamo išorinio politinio spaudimo". Tokiu spaudimu kalbėtojas laikė bent Jungtinių Tautų aiškesnę pasisakymą dėl sovietų agresijos devyniuose Europos kraštuose.

POPIEZIUS PIUS XII laimina pasauliečių apaštalavimo kongreso dalyvius.

PREL. J. BALKŪNAS AIŠKINA APIE BENDRUOMENĘ

SPAUDA

Drauge spalio 7 prel. J. Balkūnas, PLB seimo organizacinio komiteto pirmininkas, viešai atsako į tame pat laikraštyje paskelbtą V. Kutkaus kvietimą pakeisti atstovų rinkimo ir Pasaulio Bendruomenės seimo būdus. Pirmininkas patikslina atsakymus į eilę bendruomenės seimo rinkimo klausimų:

V. Kutkus rašė, kad seimas atbaigs bendruomenės organizaciją.

Koki yra seimo tikslai Prel. Balkūnas nurodo kulesnius tikslus: esą "seimas suteiks stiprių impulsų bendruomenės organizacijos toli-

mesniam plitimui bei stiprėjimui, nes kai kuriuose kraštuose... bendruomenės organizacija tik labai pamažu bręsta ir tvirtinasi...". Pavyzdžiu nurodo ir Amerikoje "Naujienas", kurios seimo išvakarėse "tebe neigia bendruomenės organizacijos reikalingumą, o patį PLB seimą siekia diskredituoti melu paremtu gretinimu jo su Gomulkos seimu ir su komunistinių rinkimų parodija. Nesigiliname čia į tos demagogijos /tikrasias priežastis, bet faktas, kad netgi JAV lietuvių bendruomenės kai kurie vadovauja sluoksniui tebėra priešingi bendruomenės organizacijai".

Tad autorius daro išvadą: "Kalbėti apie bendruomenės organizacijos atbaigą dar per anksti. Gal būt, PLB seimas ir galima laikyti bendruomenės organizacijos pastato stogu. Bet stogo uždengimas dar nereikia statybos pabaigos".

Kodėl viso pasaulio bendruomenės negali turėti vieno vadovaujantį centro? V. Kutkus teigė, kad seimas "duos vienintelę visų laisvojo pasaulio lietuvių demokratiškai išrinkta vadovybę".

Prel. Balkūnas: "Tiesa, PLB organizacijos idėjos tėvų buvo galvoj sukurti vieno centro vadovaujama PLB organizacija. Tačiau įvairių valstybių nuostatai ir nuotaikos ta perspektyvą seniai palaidojo. Praktiškai PLB seimas, jei jau norime jį su kuo lyginti, bus ne koks JAV kongresui lygiareikšmis, o veikiau Britų Commonwealth apskritojo stalo konferencijai. Kaip ten, taip ir į PLB seimą susirenka savarankių bendruomenių atstovai bendrais klausimais pasitarti, bendrą problemų apsarstyti, bendrų išvadų padaryti ir bendrą valią pademonstruoti.

"Yra kraštų, kurių nuostatai draudžia organizacijom priklausti centrui, esančiom už krašto ribų. Mūsų kalbos apie PLB seimą kaip apie "vienintelį viso laisvojo pasaulio lietuvių vadovybę" gali tik pasunkinti kai kurių kraštų lietuvių dalyvavimą PLB seime. Norėčiau užtikrinti, kad PLB seimas jokios pasaulio lietuvių valdžios nesteigs ir negali steigti".

Kodėl atsisakyta tiesioginio balsavimo V. Kutkaus pagrindinis siūlymas buvo skelbti tiesioginius rinkimus.

Prel. Balkūnas sako: "PLB seimo atstovam rinkti atsisakyta tiesioginio balsavimo svarbiausia dėl to, kad praktiškai tatai nepritaikoma. PLB seimą

sudarys apie 20 kraštų atstovai. Anaipol ne visų kraštų bendruomenės galėtų tiesiogiai balsavimais pasinaudoti, ne visur lietuvių gali naudotis tokiom laisvėm kaip JAV. Todėl buvo pasirinkta visų kraštų bendruomenėm tinkamas būdas: PLB seimo atstovus renka krašto bendruomenės aukščiausias organas — krašto bendruomenės atstovybė, kongresas, seimas, taryba... Redaguojant PLB seimo laik. konstituciją ir rinkimų nuostatus, buvo atsklaustas visų kraštų bendruomenės ir PLB seimo atstovų rinkimo tvarkai visos pritarė".

Ir Amerikos prezidentas renkamas nedemokratiškai V. Kutkus galvojo, kad tiesioginio balsavimo rinkimai esą visuotiniai ir demokratiniai. Jais geriausia pasinaudoti šiame demokratiname krašte.

Prel. Balkūnas nurodo, kad demokratiniai yra ir netiesioginio balsavimo rinkimai. "Pavyzdžiui JAV prezidentas renkamas ne tiesioginiu balsavimu. Renkami tik elektoriai. Bet dar niekas niekad nereikėtė net abejonės, kad JAV prezidentas renkamas ne visuotiniu ir nedemokratišku būdu".

• New Yorkas nuo 1950 neteko 96,488 gyventojų. Bendras gyventojų skaičius dabar 7,795,471.

• San Marino valstybėjeje komunistai jau prisipažino pralaimėję.

• Jugoslavijoje nuo spalio 8 lankosi Sovietų apsaugos min. Zukovas.

Pasauliečių apaštalavimo kongresas

Romoje spalio 13 iškilmingomis popietinėmis mišiomis užsibaigė antrasis pasauliečių apaštalavimo kongresas. Spalio 14 dar buvo atskirų kraštų pasitarimai, o spalio 15 — dalyvavusių kunigų diena.

Kongrese iš viso dalyvavo apie pusantro tūkstančio atstovų iš 90 kraštų. Lietuvą atstovavo pasauliečių delegacija, sudaryta tretyje esančių Lietuvos vyskupų. Ateitininkus specialiai dar atstovavo Ateitininkų Federacijos Tarybos narys prof. Zenonas Ivinskis. Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos pirmininkas inž. A. Rudis buvo įjungtas į bendrą JAV delegaciją, kurią sudarė 112 asmenų. Kiekvienam kraštui buvo skirta po 30 atstovų, bet su sveičiais iš kai kurių kraštų dalyvavo šimtai.

Kongresui labai rūpestingai buvo ruošiamasi penkerius metus. Ruošos darbam vadovavo komitetas, pirmininkaujamas italo Vittorio Veronese. Jisai savo baigiamajame žodyje kalbėjo apie katalikų vienybę įvairume. Kongreso tema buvo: pasauliečiai moderniojo pasaulio krizėje.

Sv. Tėvas kalbėdamas kongrese prisiminė kovą su komunizmu. Pijus XII pabrėžė, kad Bažnyčia ne nemano priešui užleisti kovos lauko, kuriame bus ir toliau kovojama Kristaus ginklais.

MORALINIS APSIGINKLAVIMAS PRIES KATALIKUS

Sveicarijoje yra centras tokio sąjūdžio, kuris vadinasi "Moralinio apsiginklavimo sąjūdis". Jam pradžia davė 1921 Oxforde, Anglijoje dr. Frank Buchman, kilęs iš Pensilvanijos. Katalikų vyskapai įžiūrėjo, kad sąjūdis savo praktikoje skelbia religinį indiferentizmą. 1951 Vatikanas paskelbė, kad kunigams to sąjūdžio susirinkimuose lankyti draudžiama be specialaus leidimo. Patariama ir pasauliečiams tikintis neprisijimti ten atsakingų pareigų.

Sąjūdžio vadovybė pamatė, kad toki santykiai bus jam ne naudingi. Ji susitarė su Lausanne, Friburgo, Ženevos vyskupais, pasižadėdama neliesiti katalikų bažnyčios misijos, ir vyskupai atšaukė eilę apribojimų katalikam bendradarbiauti su sąjūdžiu.

Kaip apie tokį susitarimą žinia pasiekė Amerikos protestantus, jie ėmė siųsti protestus. Tų protestų įtakoje Moralinio apsiginklavimo sąjūdis savo susitarimą su Sveicarijos vyskupais atšaukė.

Vilnonės Medžiagos Lietuvon

Pradžiuginkite savo gimines ir artimuosius LIETUVOJE, LATVIJOJE, ESTIJOJE, GUDIJOJE, UKRAINOJE IR UŽKARPACIO RUSIJOJE!

Pasiųskit jiem vilnones atlaikas suknelėm, eilutėm, apsiaustam

Muitas už vilnones atlaikas yra mažesnis, negu už pašūtas suknelės. Vilnonės medžiagos iš rėtinų ir aršalės pašūtom prietaisams kainuon visam mieste jums siūlo 3 stambios krautuovės

S. BECKENSTEIN, Inc., 118-125-130 ORCHARD ST., cor. Delancey, NYC. GR 5-4525

S. Beckensteino krautuovės kalbėtom rusiški, lenkiški ir ukrainiškai KRAUTUVES ATVIROS KASDIEN, IR SEKMADIENIAIS, ISSKYRUS SEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAKARO. Atsiėskite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!

Tamsta rasti didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams. Mūsų tytos ir ravytinės medžiagos parduodamos griežtai urmo (wholesale) kainomis.

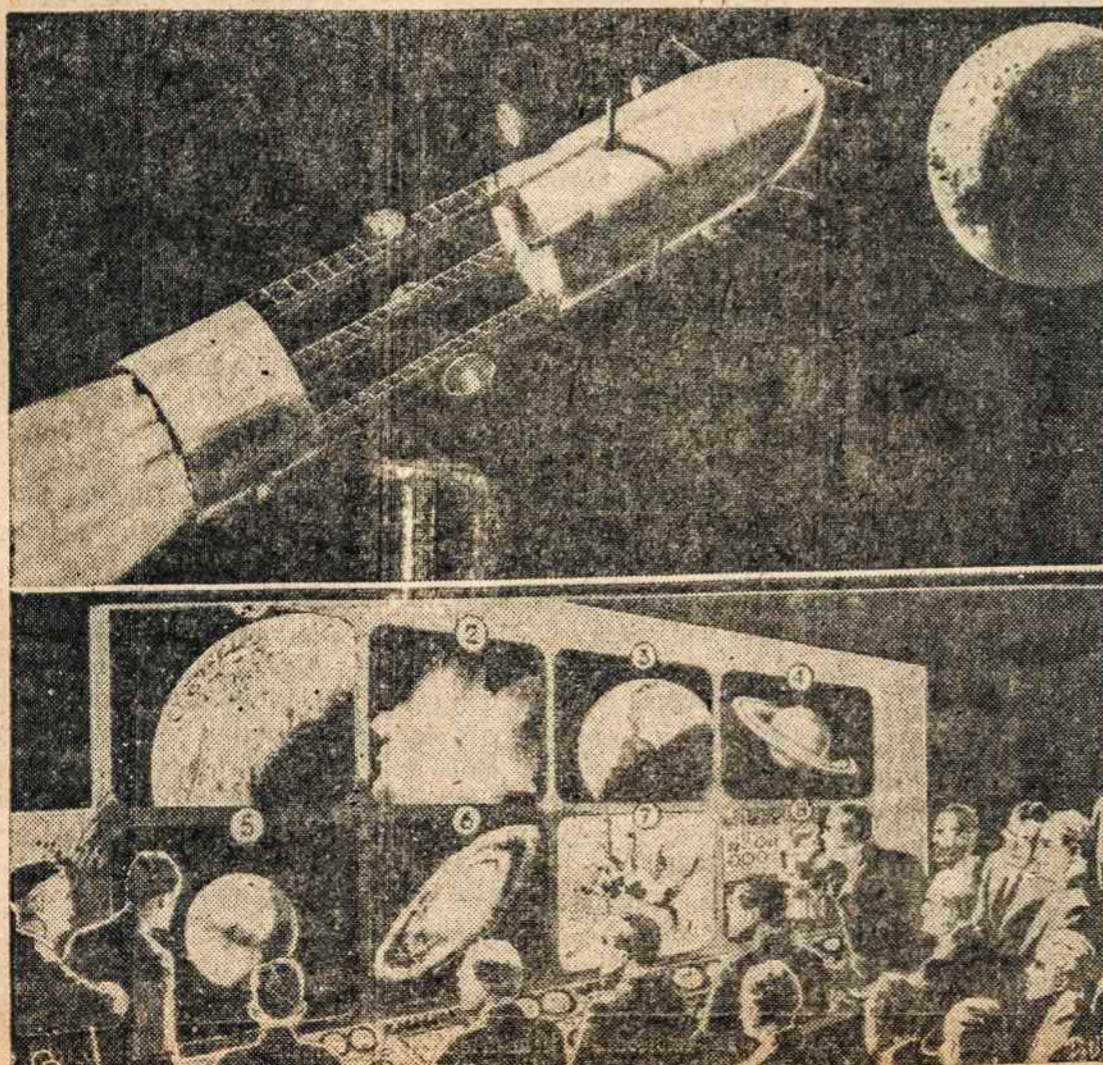
K and K FABRICS

1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.

PRIE CITY SAVINGS BANK Tel. EL 4-1711

ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO

Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo 9.50 už pilną eilutę

KELIŅE I MĖNULĮ vaizduoja Hugo Gernsback "American Heekly Magazin". Apačioje televizija rodo, ka satelitas pakelini fotografuoja. Pirmajį satelitą į mėnulį ruošiasi paleisti amerikiečiai. Jis pavadinatas "Farside".

DARBININKAS

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų, 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIĄS.

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass September 12 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusei metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDELIS
Štraipsnius ir korespondencijas redakcija taisy sa nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Ar kunigaikščiai nėra savo tautos nariai?

PR. PAULIUKONIS

JAV LB Centro Valdyba išleido šeštadienių lietuonių mokyklų programas. Jas parengė Ignas Malėnas, patalintas atskirų sričių specialistas.

Aukštesniosios šeštadienių mokyklos programa apima septynių dalykų: lietuvių kalbą ir literatūrą, lietuvių tautos istoriją, Lietuvos geografiją, lietuvių religines šventes, religinius papročius ir tradicijas, lietuvių dailę ir meną, dainas bei tautinius šokius. Programų kursas paskirstytas ketveriems metams (9—12 kl.) po 25 šeštadienius kasmet. Pamokų lentelėje nurodyta po 5 pamokas kas šeštadienį, bet į tas pamokas neįtraukti tautiniai šokiai; tad iš tikrųjų išeina po 6 pamokas.

Reikia pasidžiaugti, kad po 7—8 metų vargo šeštadienių mokykloje pagaliau susilauksime pirmųjų programų. Rytinių JAV pakraščiu lietuvių mokytojų Centro Valdyba savo metu buvo parengusi panašias programas, bet joms nebūto šviesos išvysti. Dabar mokytojams jau bus šviesiau akyse ir lengviau dirbti, turint po ranka programas. Joms išėjti, be abejojimo, reikės daug laiko ir triūso, nes programos gana plačios.

Ar jos ir tinkamos? Apie tai gal atsilieps patys mokytojai, kurie šeštadienių mokyklose dirba, ir atskirų sričių žinovai. Man čia terūpi kelis žodžius pasakyti apie lietuvių tautos istorijos programą, kurią yra parengęs V. Liulevičius, buvęs istorijos mokytojas, dabar Pasaulio Lietuvių Archyvo vedėjas Chicagoje.

Lietuvių tautos istorija piūviuose

Ligi šiol mokėmės ir kitas mokėme Lietuvos istorijos, atseit, valstybės, surištos su tam tikra teritorija. Programos sudarytos lietuvių tautos istorijai pažinti. Gal tai ir geresnis bei parankesnis pavadinimas, kai gyvenama kitoje valstybėje ir pabrėžiame tik savo tautos pažinimą. Dar Lietuvoje būta kalbų, kad mums stinga savo tautos istorijos, kuri apimtų ir tai, kas išeina už valstybės sienų; be to, daugiau atkreiptų dėmesį į kultūrinius jos žygius, ne vien politinius.

Pastabos dėl lietuvių tautos istorijos programos • Ar istorijai dėstyti visada tinka piūv inis metodas? • Kas pasidaro, kai mojava ranka į chronologiją? • Ar valdovų istorija tokia jau peiktina? • Istoriija tautos, bet nevisos • Ką gali sužinoti per 3 pamokas apie 800 metų laikotarpį? • Dabarties sąlygų statomi reikalavimai programos ir Lietuvos praeities mokytojams.

Svetur politinio elemento išskyrimas mokyklose yra net ir reikalingas. Gerai, kad programos į tai atsižvelgė.

Kitas naujas dalykas — tai metodas. Visokių jų yra istorijos dėstyme, paisant mokinių amžiaus, parenkamos medžiagos, siekiamojo tikslo. Vienas iš jų yra ir vadinamasis piūv inis metodas, kuris kaip tik pritaikytas programoms. Pagal tą metodą parenkamas vienas kuris žymesnis objektas, pavyzdžiui valstybės ūgis, ir su juo susipažįstama per visus laikus. Taip apžvelgiama religija, gyventojų sluoksniai, santykiai su kaimynais ir t. t. Programose tokiu išilginiu piūv iniu imami santykiai su vokiečiais, lenkais, rusais, švedais. Kiekvienu atveju vis grįžtama atgalios į pradžią. Kiek toksai metodas yra tikęs šeštadienių mokyklai?

Tas metodas labai tinka istorijos kursui kartoti, bet ne mokyti, ypač kai norima sudaryti vaizdą visos tautos istorijos. Pirmą reikia chronologiškai susidaryti tą vaizdą, o

tik paskui jį "piaustyti". Chronologija yra istorijos mokslo neapšėnami rėmai, nugarkaulis. Ji pašalinus arba kreipiant labai jau mažai dėmesio, kaip programose tai darome, mokiniai nesudarys nuovokos, kas ir kada vyko ir kokių ryši vienas faktas turėjo su kitu. Sutinkame, kad datų perkrauti nereikia, bet vis dėlto reikia istorijos vyksmo mažiau ar daugiau laikyti, ypač sistematiškai istorijos kurse. Mūsų sąlygom istorijos medžiaga turi būti neišstęta, gerai atrinkta, apžvalgi, bet ir neatitrukta nuo chronologijos. Kai programos autorius pasinėšė į piūv inius, tai jįsai negalėjo išvengti ir blaškymosi nuo pradžios į galą ir iš galą į vidurį.

Ar lietuviai buvo be vadų?

Sudarinėdamas programas nebe Lietuvos valstybės. o tautos istorijai, autorius nuėjo į kraštutinumą, atjungęs tautą nuo jos valdovų ir vadų. Programose jie neminimi. Ar tai reiškia, kad ir mokytojas neturįs apie juos pasako-

ti? kaip tada būtų galima kalbėti apie Lietuvos valstybės sujungimą be Mindaugo ir Traidenio; apie Lieuvos miestų pradžią be Gedimino; apie lietuvių kovas su kryžiuočiais be Kęstučio; apie Lietuvos krikštą be Jogailos ir Vytauto, o ypač apie Lietuvos galybę be Kęstučio sūnaus? Ir vėlesniais laikais, net iki mūsų dienų, lietuvių tautoje pasireikšdavo iškilėsnis asmenys. Kiekviena tauta savo žymiais asmenimis didžiūojasi ir stato juos jaunimui pavyzdžiu. Kas tokių žymesnių vadų neturi, savinasi net iš kitų, kaip gūdai didžiūojasi Lietuvos kunigaikščius. Net bolševikai, kurie kelia masės kultą, tam tikru kultu yra apgaubę Marksą, Engelsą, Lenina...

Nemanome, kad programų autorius būtų norėjęs lietuvių tautos vadus aplenkiti, nors ir pridėjo prie programos pastabą, kad "vietoje valdovų istorijos, duodama tautos istorija". Greičiausiai nei jis pats netiki, kad tauta gali veikti be vadų ar vada be tautos. Istoriijoje jie sudaro bendrą veikėją. Galimas daiktas, kad programų autorius tikėjosi, jog mokytojai, nušviesdami tam tikrą laikotarpį, patys papildys "valdovų istorija". Tai darė anksčiau, kai programų nebuvo, tai darys ir programos gavė. Bet mano nuomone, dabartinėm sąlygom kaip tik nereikėjo purtytis "valdovų istorijos", o priešingai, išskelti

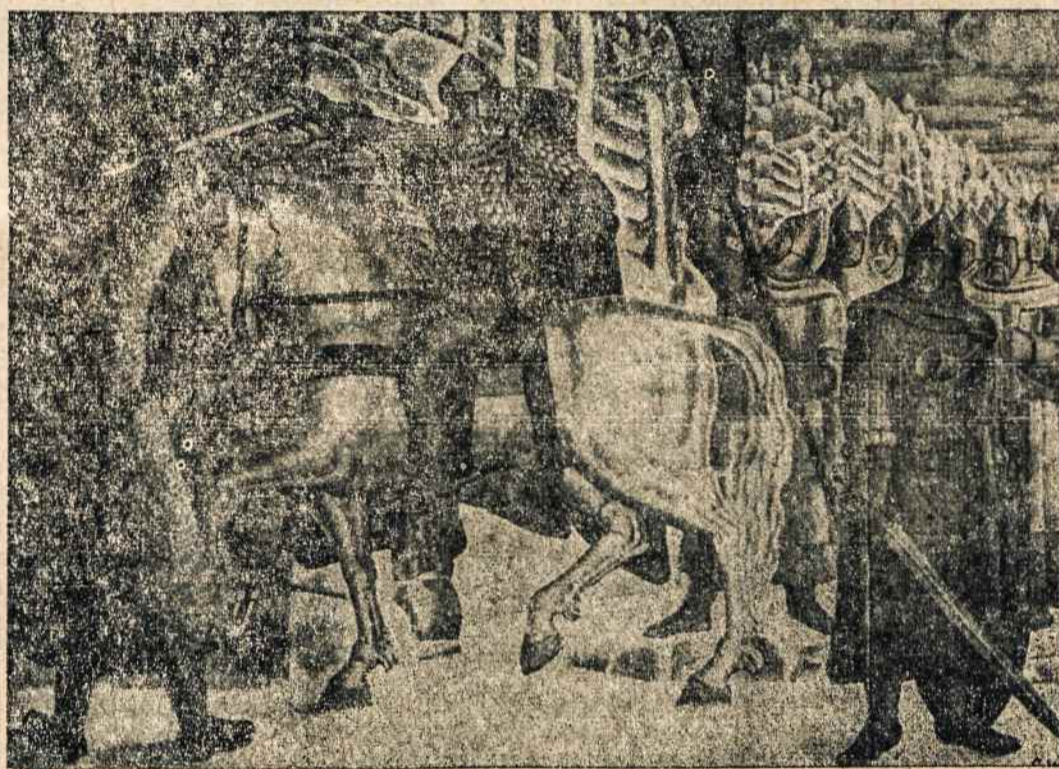
MAZOJOJE LIETUVOJE, Tilžej, buvo pastatytas paminklas lietuvių kariuomenės pulkui.

žymesni asmenys, kurie lietuvių tautai daug nusipelnė. Ir jaunimo psichologijai didvyriai nėra svetimi; jie labiau patraukia ir žavi. Dėl ko tai nebuvo galima lietuvių tautos istorijos koncentruoti ir apie valdovus bei vadus, užuot taip "piausčius", kad belieka kažkokia masė. Masės istorija nėra dar istorija tautos.

Tautos istorija, bet nevisa

Dar Lietuvoje jautėme, kad Lietuvos istorija buvo mokyklose dėstoma nevisa. Stigo platesnio nušvietimo naujausiųjų laikų bei kultūrinių ir socialinių santykių. Programose bandyta tą skylę užkūsti apžvalgomis gyventojų, santvarkos, materialinės ir dvasinės jų kultūros ir k. Bet kai ko labai svarbaus pasigendame: Mažosios Lietuvos; lietuvių emigracijos, ypač JAV; lietuvių tautinio sąmonėjimo XIX amž., rusifikacijos, knygnešijų, nepriklausomybės kovų... Žodžiu, gana daug heroinių lietuvių tautos kovų ir momentų išleista. Matyt, ir čia palikta mokytojui papildyti.

Mokytojas turės keisti ir tai, kas iš eilės nustatyta išeiti 9 klasėje. Nurodyta susipažinti su "lietuvių kunigaikščiais ir bajorais, valstiečiais, vergais, samdinais". Klasėje teks pirmiausia kalbėti apie valstiečius, vadinasi apie pačią tautą, kaip autorius nori, nes socialinėje santvarkoje kunigaikščiai ir bajorai atsirado vėliau. Be to, šioje klasėje, (Nukelta į 5 pusl.)

ALGIRDAS, didysis Lietuvos kunigaikštis, prie Maskvos vartų.

Pavergtųjų išlaisvinimas—sąlyga taikai

Pavergtųjų Tautų atstovai, susirinkę posėdžiam New Yorke, priėmė atsišaukimą į Jungtines Tautas, kurios posėdžiauja kitoje gatvės pusėje. Atsišaukime nurodoma, kas "klūdo sukurti pastovią taiką", kurios siekti ir išlaikyti yra įsipareigojusios kaip, tikrai Jungtinės Tautos. Jos susiorganizavo po praėjusio karo, bet ir po dvylikos su viršum metų "nei tarptautinė taika pilnai atstatyta, nei taikos sutartis su Vokietija sudaryta, nei teisinė bei politinė tvarka Europoje sukurta". Kas kaltas dėl tokios nenormalios padėties?

Sovietų Sąjunga, kitų pečiai išėjusi iš karo laimėtoja, imperialistinė savo politika ir sudaro nenormalią ir įtemptą padėtį. Sovietų agresija prasidėjo dar "Molotovo ir Ribbentropo sutartimi, pasirašyta Maskvoje 1939 rugpjūčio 23". Toliau toji agresija "sunkino laisvę ir nepriklausomybę Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos, Rumunijos ir Vengrijos", suskaldė Europą į dvi dalis ir padėtį dar "pablogino rytinės Vokietijos pavergimu". Sovietai sulaužė "Tautų Sąjungos statutą, Jungtinių Tautų deklaraciją, deklaraciją dėl Europos išlaisvinimo, 1947 sutartį su Bulgarija, Vengrija ir Rumunija, nes tos sutartys numatė sovietinių karo pajėgų atitraukimą iš tų kraštų". Kai rusų pasitraukimo pareikalavo sukilę vengrai, tai "Vengrijos tautinė revoliucija buvo brutaliai sutriuškinta". Ką dėl to sako ir ką daro laisvasis pasaulis?

Tik rūstus klausimas, ar Jungtinės Tautos išgirs tą balsą kartais ne per vėlai!

Laisvasis pasaulis ligi šiol nėra efektyviai atsiliepęs nei į

Vengrijos įvykius bei sovietinę agresiją, nei; Sovietų Sąjungos tęstinį kišimąsi į visų devynių vidurio ir rytų Europos valstybių vidaus reikalus. Tai reiškiama, kad Sovietų Sąjungai leidžiama siautėti, kur ji nori ir kaip ji nori; leidžiama jai tyčiotis iš Jungtinių Tautų rezoliucijų, kurios smerkia bet kokią agresiją, ir tuo pačiu laiku būti Jungtinių Tautų nariu. Tai reiškiama Sovietų Sąjungos padrašinimą nesibijoti nė tokių savo veiksmų, kurie gali rimtai vesti į naują karą. Dar daugiau: "atominio karo perdėtu grąšinimu Sov. Sąjunga siekia paralyžuoti veikimo valią Vakaruoje", kad niekas prieš ją jokių efektyvių veiksmų ir nesigriebtų. Tam tikslui rusai puola ir kitų ginklavimąsi, patys savo ginklavimuisi pajungė milijonus pavergtų ir alkinamų žmonių. Laisvas pasaulis tai mato ir vis dėlto nesįimdamas priemonių agresorių suvaldyti.

Atsišaukimas, kuriuo kreipiamasi į Jungtines Tautas, siūlo tuojau imtis dviejų priemonių: viena, pagal JT Chartos 39 straipsnį kelti Sovietų Sąjungai bylą už jos agresiją vidurio ir rytų Europoje; antra, spausiti Sovietų Sąjungą atitraukti karines bei policines jėgas iš užimtų kraštų, kad galėtų įvykti laisvi rinkimai pagal pačių žmonių valią.

Apie 100 milijonų pavergtų žmonių to reikalauja. Jų balsas negali būti neišgirstas, jei nenorima išgirsti naujų bombų sprogdinėjimų dabarties grėsmioje padėty.

Tik rūstus klausimas, ar Jungtinės Tautos išgirs tą balsą kartais ne per vėlai!

Legenda pasakoja apie ištikimają žmoną Meh-ling — "saldųjį loto žiedą", jos vyrą Li Wen-tau — "lieknąjį bambuką" ir dieviškąją Kwan-yin — "amžinąjį moteriškumą." Pasaka pinasi su didžiosios kinų sienos statymu. Toji siena buvo pradėta statyti 214 metais prieš Kristų, baigta XIV-XV amžiuje. Sieną eina pro šiaurinę Kiniją iš rytų į vakarus. Ji vingiuoja apie 1,500 mylių (10,000 kinietišku lijų), turi vidutiniškai iki 20 pėdų pločio (4 kinietiškas džangas) ir nuo 20 iki 50 pėdų aukščio. Kas 50 lijų yra bokštai. Prie vieno iš tų bokštų Meh-ling užbaigė savo meilės giesmę žemėje, joje vietoje, kur išėjosi jos mylimojo Li Wen-tau kaulai.

siaus laukus ir nurudusias dykumas, imperatorius soste sėdėjo Či Huang-ti. Mėnesio pilnatis liejosi į loto žiedus, o saulės sūnus rymojo šilkais išmūštame soste. Tą naktį dar nebuvo ejęs migti, nes jo širdį slėgė didelis rūpestis. Kažkur iš tolumos, iš negirdėtų kraštų pakildavo amaras žmonių, tokių piktų siaubūnų, kad mažai kas gyvas likdavo, kur jie praeidavo. Mandariniai, valdė kraštines žemes, negalėjo atsilaukyti. Žmonės iš šiaurės ir iš vakarų su visa savo man-ta bėgo šalies gilumon. Kinijos karalystė metai iš metų siaurėjo. Dėl to imperatorius nemigo, buvo nusiminęs ir apsiniaukęs, kaip saulė miglota parytį. Žmonės jį patį laikė saulės sūnumi ir lenkėsi iki pačios žemės, bet kas iš to?

Či Hiang-ti tą naktį taip ilgai nemigo, kad matė, kaip mėnulio pilnatis siekė jo karališkojo sodo sieną. Dar valan-

dėlė — ir mėnuo užsiglaus už akmeninės tvoros. Imperatorius pašoko. Nusėdęs nuo sosto, kelis kartus perėjo per menę. Paskui stipriai pliaukštelėjo delnais — kartą, antrą ir trečią. Prieš jį atsirado miegūsti tarnai, sukniubę po savo valdovo kojomis.

— Skubiai eikite ir prikelkite vyriausiąjį užvaizdą! — paliepė. — Noriu jį tuojau matyti.

Kai vyriausias karalystės prievaizdas, mandarinų mandarinas, apsiblausęs atsirado prieš imperatorių ir žemai nusilenkė, Či Huang-ti jam kalbėjo:

— Aš noriu, kad mano karalystė būtų aptverta siena, iš šiaurės ir vakarų. Aš noriu, kad ji eitų nuo marių iki didžiųjų kalnų kiauterės. Aš noriu, kad ji būtų dešimties džangų aukštumo ir keturių platumo ir kad kiekviena penktoji dešimtis lijų turėtų tvirtą sargybos bokštą. Aš noriu, kad tos sienos bet kas lengvai neperkoptų ir niekas nesugriautų. Tokia yra mano valia.

— Saulės sūnaus valia yra mano valia, — linktelėjo klusnus tarnas, supratęs, ko imperatorius iš jo nori.

pasakė Či, — kad toji siena gintų mano karalystę, kai patekės trylinktoji pilnatis. Jei tuos sienos tada dar nebūtų...

Imperatorius nutilo, nepasakęs, kas būtų. Jis pakrutino dešinės kojos šlepetę, deimantais siuvinėtą, duodamas suprasti, kad visa pasakė: užvaizdas gali keltis ir eiti. Ir pats imperatorius nuėjo migti.

Pro imperatoriaus rūmų kraštą žemėn gulė mėnulio pilnatis, šalta ir mįslinga. Vyriausias mandarinas susimąstė. Dabar jįsai nebegalėjo užmigti, nes jo širdį prisilėgė didelis rūpestis. Kai pilnatis pakils trylinktį kartą, jei sienos dar nebus, jam atneš ant sidabrinės lėkštelės šilkinę virvelę. Ji bus pakankamai stipri, kad atlaikytų jo visą stuomenį, pakabintą po rūmų žibintu. Imperatoriaus vyriausias tarnas susimūstė, tartum jisai jau kybotų. Sunkiu žingsniu nuėjo į savo buveinę ir stipriai pliaukštelėjo delnais — vieną, antrą, trečią. Prieš jį atsirado akis užmiegoję tarnai.

— Eikite ir tuojau prikelkite eikliausius pasiuntinius! — paliepė. — Noriu juos tuojau matyti.

Kai subėgo greitieji pasiuntiniai, parkritę po karališkojo užvaizdos kojom, tasai jiem

apskelbė, ko imperatorius nori, ir paliepė kuo skubiausiai vykti pas kraštinių žemių mandarinus.

Pasiuntiniai nuykę skelbė:

— Imperatorius nori, kad rastųsi siena, neperkopiama ir nesugriauama, kad ji eitų nuo geltonųjų vandėnų ligi gelsvųjų dykumų, ir kad ji būtų dešimties džangų aukštumo ir keturių platumo, ir kad ji būtų sutvirtinta bokštų kas penktoji dešimtis lijų. Tokia yra saulės sūnaus valia.

— Saulės sūnaus valia yra mūsų valia, — klusniai linksėjo mandarinai, išklause, kas jiems buvo pranešta. — Padarysime, ko imperatorius nori.

— Saulės sūnus dar nori, — pasiuntiniai skelbė, — kad toji siena stovėtų, kai patekės dvyliktoji mėnesio pilnatis. Jei tuos sienos laiku nebūtų... Mandarinai nesakė, kas būtų, bet šergai gerai žinojo, ko tada nebūtų. Jie nebūtų laidojami savo kaimo kapinėse. Nusikaltėliai būtų pastatyti pastogėn po lašais taip ilgai, kad skalytų ir šakalai, o dai sprogtant, bet nė tada nebūtų pasigailėti: pribaugtų botagų kirčiai ir sučižėtą kūną įmestų į prišvinkusį tvenkinį, kad nebūtų kur nė kapo supilti. Nieko gi nėra pikčiau, kaip giminėm nežinoti, kur tavi kaulai trūnyja.

Po visą paribį, kur tik siena turėjo atsistoti, pasipylė šergai ir vārovai. Jie skelbė imperatoriaus ir mandarinų valią:

ratorių ir jo prievaizdą. Mandarinai nebegalėtų užmigti, jeigu to rūpesčio neatitintų nuo savęs. Savo pasiuntinius kuo greičiausiai siuntė pas kaimų ir sodybų šergus ir šiems sakydino:

— Imperatorius nori, kad per vienuolika pilnačių atsistotų siena, niekieno neperkopiama ir nesugriauama, ir kad ji eitų nuo gelsvųjų dykumų iki geltonųjų vandėnų. Jeigu tos sienos ligi laiko nebūtų...

— Nuo rytų ligi vakarų turi stotis siena ir eiti per slėnius ir kalnus, per pūstomą

JAUNŪJŲ ŽYGLIAI

SAS stovykla

SAS metinė stovykla ir suvažiavimas daugeliu atvejų buvo reikšmingi ir įdomūs. Spaudoje jau matėme kelis stovyklos aprašymus, tačiau čia dar norisi pabrėžti keletą reikšmingų, kurie korespondentų buvo arba užmiršti arba tiksliai neįvertinti.

SAS stovykloje, kuri vyko ALRK Federacijos stovyklavietėje prie Manchester, Mich., nuo rugpjūčio 28 (vakaro) iki rugsėjo 8 (vakaro), dalyvavo rekordinis bet kokiai studentų organizacijos stovyklai skaičius stovyklautojų. Bent 7 dienas stovyklavome per šimtas ateitininkų, o ilgąjam Darbo Dienos savaitgalį prisirinko per 200 ateitininkų ir svečių. Pati stovykla jau antrus metus iš eilės vyksta 10 dienų, ir yra pagedavimų vasaros stovyklos laiką dar prailginti.

Įvairi darbo programa

Stovyklos programa, kuri jau įgauna nusistovėjusias formas, bet visuomet yra paįvairinama naujenybėmis, yra atliekama pačių stovyklautojų ir yra nepaprastai patraukianti savo įvairumu bei išpildymu. Manchesterio stovykloje Lietuvai ir jos kančioms prisiminti buvo surengtas Tėvynės vakaras, taip pat Maironio minėjimas, dainų vakaras, akademinio jaunimo organizacijų susiartinimo diena, ateitininkų korporacijų ir klubų diena, lietuviško žodžio montażas, fuksų diena ir krikščionys; įvairiomis temomis buvo skaityta eilė paskaitų ir referatų, bet prastos diskusijos, o specialūs klausimai svarstyti diskusinių būrelių rėmuose, idant kiekvienas stovyklautojas turėtų progos išreikšti savo mintis.

Įvairi programa ir įvairios svarstytos temos rodo studentų ateitininkų susidomėjimą įvairiomis gyvenimo šakomis; rodo susirūpinimą kaip lietuviškumo, ir religingumo, taip ir savo organizacijos reikalais; rodo taip pat jauną studentišką dvasią, pilną pasiryžimo ir noro darbu savoms idėjoms.

Meno vakaras

Susidomėjimo vertas ateitininkiškosios meninės pajėgos, atlikusios tradicinio SAS koncerto programą ir nustebinusios Detroito visuomenę savo pajėgumu. Turint galvoj, kad pasirodžiusieji solistai, muzikai ir teatralai yra dar tik bestudijuojantys savo pamėgtąsias meno šakas, šį koncertą galima vertinti tik teigiamai ir džiaugtis jaunųjų atseitais laimėjimais. Koncerto progra-

Atsišaukimas į akademinį jaunimą

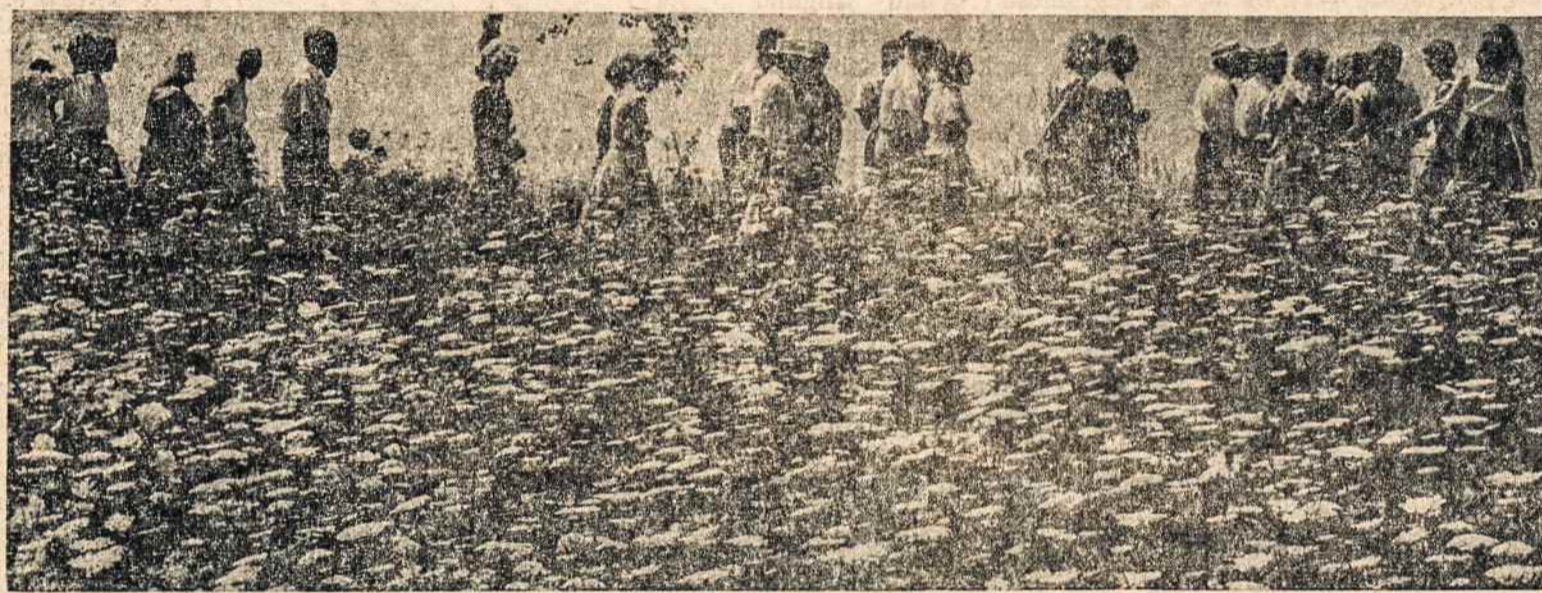
Kiekvienais metais daug jaunimo baigia gimnazijas ir pradeda studijuoti. Sveikintina, kad lietuvis studentas siekia aukštojo mokslo. Tačiau akademinis gyvenimas susideda iš studijų ir organizacinės veiklos.

Lietuvių Studentų Sąjunga JAV apjungia visus lietuvius studentus. Akademiškumo bei tautiško dvasioje studentas turi progos pasireikšti visuomenėje, kultūrinėje bei socialinėje veikloje. Čia visų įsitikinimų bei pažintų akademiškai dirba bendrą lietuvišką darbą, leisdami reprezentacijai Litanus žurnalą, ruošdami suvažiavimus, studijų dienas, akademinio lygio diskusijas, sportuodami, šokdami tautinius šokius, pailsėdami tradi-

ma atliko: balso solistai A. Gaigalaitė, N. Ambrazaitė, A. Karaša; dramos aktoriai I. Nikolskytė ir A. Zemaitaitis; piano solistas M. Motekaitis; akordeono solistas R. Kontrimas. Dainininkams akomponavo D. Papievytė, o programą pranešinėjo A. Orintaitė.

Svečiai studentai

Stovyklos metu SAS valdybos buvo surengta pirmoji akademinio jaunimo organizacijų susiartinimo diena. Joje dalyvavo trijų veikliausių akademinių organizacijų atstovai (ASS, Liet. Stud. Santara ir SAS) ir pranešimų bei diskusijų forma ne tik nušvietė savo organizacijų ideologiją bei veiklos būdus, bet taip pat iš-

FEDERACIJOS stovyklos paežere eina jaunimas. Nuotrauka V. Vala iėio. Kliėe Ateities.

Studentų Ateitininkų Sąjungos suvažiavime priimtos rezolucijos

1. Suvažiavimas pakartoja 1956 m. SAS suvažiavimo rezoluciją, išreiškusi studentų ateitininkų nusistatymą lietuvių politinių grupių, atžvilgiu. Suvažiavimas kartu išreiškia griežtą savo nepasitenkinimą krikščioniško bloko politinių grupių tarpusavio santykiams ir kviečia jas artimiausioje ateityje ieškoti bendradarbiavimo galimybių. Studentai ateitininkai, įdėmiai stebėdami lietuviško gyvenimo padėtį ir raidą, laiko politiniame susigrupavime pastebimą perdėtą savų interesų akcentavimą žalingu Lietuvos laisvės kovoje. Del tokio neigiamo veiklos pobūdžio SAS nariai pakartotinai raginami nesijungti aktyvion politinių grupių veiklon. Suvažiavimas griežtai pasisako prieš bet kokią politinio elemento skverbimasi į ateitininkijos tarpą.

2. Studentų Ateitininkų Sąjungos suvažiavimas matė reikala atkreipti savo narių dėmesį į Amerikos Lietuvių Ben-

reikšė savo nuomones ir pažiūras apie kitas akademinio jaunimo organizacijas ir driso pareikšti, ko jie iš kitų organizacijų tikisi ir kokio bendradarbiavimo laukia.

Tai pirmas tvirtas žingsnis akad. skautų, santariečių ir stud. ateitininkų glaudesniai bendradarbiavimui išvystyti ir didelis smūgis tiems, kurie teigia, kad lietuvių studentų veiklai suaktyvinti reikia tarpusavio santykių pašalinimo.

Kad lenktyniavimas ir konkurencija yra naudingos priemonės paskatinti mus darbu, tuo neabejojame, bet taip pat žinome, kad tas lenktyniavimas gali būti nukreiptas bendradarbiavimo keliu. Pažinti- mas kitų organizacijų ir supratimas jų siekiamų tikslų yra reikalingas, norint palaikyti artimus santykius ir drauge dirbti. Tikėkimės, kad ateitininkų pradėtas bendradarbiavimo būdų ieškojimas ir stovykloje išreikštas pagedavimas daugiau panašiais klausimais diskutuoti ras platesnio atgarsio ir kitose jaunimo organizacio-

se ir kad sulauksime daugiau iniciatyvos šiame aktualiaame reikale.

Suvažiavimo darbai

SAS metinis atstovų suvažiavimas buvo itin darbingas ir išnešė keletą konkrečių ir daug pasakančių nutarimų: aprobavo SAS nepriklausančių asmenų dalyvavimą SAS stovyklose, įvedė raštiškus standartinius egzaminus į kurių eiles įstojantiems kandidatams, pasisakė už finansinį kompensavimą poros SAS valdybos narių už jų sugaištą laiką, dirbant organizacijos administracinį darbą; nutarė pagyventi ir išplėsti Spaudos ir Informacijos Skyriaus ir Užsienio Skyriaus veiklą, kooperuoti su Lietuvos Vyčiais laiškų rašymo akcijos, jungtis vienetais į ALB veiklą seniūnijomis, aktyviau pasireikšti Pax Romanos veikloje.

Nauja SAS valdyba

Buvo išrinkta ir nauja SAS valdyba. Pareigomis pasiskirstė sekančiai: Arūnas Liulevičius — pirm., 6540 So. Camp-

bell Ave., Chicago 29, III. Angelė Katelytė — sekr., 2450 W. Marquette Rd., Chicago 29, III. Povilas Zumbakis — sekr., 6136 So. Whipple Ave., Chicago 29, III. Romualdas Kriaučiūnas — vicepirm., Feliksas Palubinskas — išd., Jurgis Stuopis — narys org. reikalams, Ignas Budrys — užsienio skyr. vedėjas, Džiugas Staniškis — spaudos ir informacijos skyriaus vedėjas. Valdybos būstinė yra Chicagoje.

Į SAS kontrolės komisiją išrinkti R. Kontrimas, K. Skrupskelis ir V. Valaitis.

SAS valdybos paskirtos komisijos

Finansinei komisijai vadovauja A. Lukas, buvęs SAS išdininkas. Šios komisijos tikslas yra surasti finansinių šaltinių ir išstudijuoti jų administravimo būdą paskirstant juos SAS valdybos nariams. Egzaminų parengimo komisijai vadovauja A. Barzdukas. Savo darbo rezultatus jis mano patiekti SAS valdybai apie lapkričio mėn. vidurį.

NULINKUSIŲ VARPŲ vaidinimą pastatė Sao Paulo moksleiviai. Čia matoma I veiksmo scena. Kliėe Ateities.

HARTFORDO STUDENTŲ VEIKLA

Šių mokslo metų pirmas Hartfordo studentų susirinkimas įvyko rugpjūčio 29 d.

Kaip kiekvieną rudenį, taip ir šį kartą susirinkusių tarpe matėsi naujų veidų. Tai pavašarinių abiturientai. Iš Putnamo šv. Dvasios seselių akademijos mums teko Jūratė Bernotaitė. Hartfordo gimnazija pabaigė Nijolė Žilytė, J. Kirkutis ir V. Nenortas. Sv. Trejybės gimnaziją baigė Rol. Giedraitis. Iš Waterburio atsikėlęs į Hartfordą meno studijuoti Gediminas Liaukus taip pat prisidėjo prie mūsų studentijos. Šiuo metu skyriuje yra apie dvidešimt narių. Likusi Hartfordo studentų dalis studijuoja University of Connecticut, Storrs, ir priklauso ten esančiam studentų skyriui.

Šiais mokslo metais netekome savo skyriaus sekretorės Dalės Nenortaitės. Jai išvažiauvus studijų tęsti į Connecticut universitetą, jos vieton buvo išrinkta J. Bernotaitė. Tuo būdu dabartinę skyriaus valdybą sudaro: pirmininkė Diana Papievytė, sekretorė J. Bernotaitė, išdininkė Liuda Jucėnaitė ir naujai išrinkta korespondentė Danutė Giedraitytė.

Susitvarkę su valdžia, pradėjome planuoti šių metų veiklos kryptį. Numatyta susirinkimams šaukti kiekvieną antrąjį mėnesio sekmadienį. Susirinkimų metu bus skaitomos paskaitos ir referatai. Jau pramatytos sekančios paskaitų temos: lietuvių kalbos istorija; Lietuvos muzikos istorija; Amerikos muzika ir kt.

Šalia šios intelektualinės programos skyrius taip pat

žada bendrai eiti į operas, koncertus. Spalio 19 d. didesnė skyriaus dalis eina į Russ de Monte Carlo baletą. Be to, pramatytos iškylos į gamtą bei gražesnes, įdomesnes apylinkių vietas.

Visuomeninėje srityje skyrius taip pat aktyviai reikiąsi. Vasaros metu valdyba talkininkavo Litanus žurnalo vajuje. Spalio 5 d. kol. Diana Papievytė dalyvavo Philadelphiaus ateitininkų suruoštam koncerte, kuris buvo skirtas tam pačiam Litanus parenti. Be to, didesnė skyriaus narių dalis pažadėjo rinkti aukas vietiniam Lietuvių Bendruomenės suorganizuotam studentų šalpos fondui. Nors studentiškos kišenės paprastai nepasizymi centų gausumu, skyrius žada parenti ir Hartfordo lietuvių radijo programą, išrašydamas kaip vienetas į šios programos rėmėjus. Kad nariai galėtų klausytis šios lietuviško radio valandėlės, kuri dabar tiesias sekmadieniais nuo 12 iki 1 v. p. p., susirinkimus nutarta šaukti penkiolika po pirmos, vietoj penkiolika po dvylikos, kaip lig šiol buvo daroma.

Su tokiais gražiais veiklos planais Hartfordo studentų skyrius, D. Papievytės vadovaujamas, turėtų sklandžiai veikti. Laikui bėgant, be abejo iškilis naujų problemų, darbų, planų. Tikimės, kad glaudžiai bendradarbiaudami su Studentų Sąjungos Centro Valdyba, ir juo labiau tarpusavyje, parodysim sau ir kitiems, kas yra šių dienų lietuvis studentas, ką jis gali iš savo aplinkos gauti ir ką jai duoti.

DG

Jaunimo gyvenimo kronika

• **Detroito** Liet. Stud. Sąjungos skyrius spalio 6 išrinko naują skyriaus valdybą 1957—58 mokslo metams. Valdybon įeina J. Soliūnas, N. Udrys, D. Mikaitė, A. Rastenytė ir J. Gilydis. Kontrolės komisijon išrinkta: J. Šverecis, J. Jurgutis ir D. Bulgaruskaitė. Susirinkime dalyvavo 48 nariai, pirmininkavo A. Šimoliūnas, sekretoriavo M. Skrigaudaitė.

• **Urbanos** studentų ateitininkų draugovė pradėjo šiu mokslo metų veiklą susirinkimu, kuris įvyko spalio 2. Išrinkta valdyba pasiskirstė pareigomis taip: Saulius Jameikis — pirmininkas, Regina Kudžmienė — sekretorė, Audronė Statkytė — išdininkė. Skirmantas Radvila, praėitų metų pirmininkas, padarė trumpą praėjusių metų veiklos apžvalgą, išskeldamas geresnes puses, pakritikuodamas blogesnes. Taip pat sudarytas veiklos planas šioms mokslo metams. Draugovė šiemet padidėjo; įsijungė keletas čikagiečių ir net kolegų iš New Yorko.

• **Brooklyno** moksleiviai atkai jau kuris laikas leidžia miniografo spausdintą savo laikraštį „Jaunystės keliu“. Po vasaros atostogų pasirodė jo 8

numeris, kuriame aprašomos Atlanto pakraščio stovyklos, supažindinama su jaunimo veikla. Laikraštėlių redaguoja Gediminas Naujokaitis, Edmundas Adomaitis ir Evaldas Remeza.

• **Brazilijoje**, Sao Paulo mieste, kun. J. Šeškevičiaus pastangomis suorganizuota didelė moksleivių ateitininkų kuopa. Rugpjūčio 4 jų kuopa suruošė viso jaunimo šventę, buvo suvaidintas „Nulinkusios varpos“. Vaidinimą parašė H. Mošinskienė ir Dėdė Juozas. Pastatyte dalyvavo 78 moksleiviai.

• **Ateities redakcija** persitvarkė. Suregavęs birželio mėn. numerį, pasitraukė vyr. redaktorius kun. J. Petrenas. Taip pat pasitraukė ir redakcinio kolektyvo nariai: dr. A. Sužiedėlis ir E. Skrupskelytė. Dabar vyr. redaktorius pareigias perėmė Juozas Baužys. Redakcinį kolektyvą sudaro: Danutė Aleksandravičiūtė -Bobelienė, Gintarė Banaitytė, Dalia Karaliūtė, Sigitas Leimonas, Gediminas Naujokaitis. Neseniai pasirodė rugsėjo numeris, kur apžvelgiamos moksleivių stovyklos, pristatomi šiemet mokslus baigusieji ateitininkai. Spalio numeris jau baigiamas rengti ir greit bus atspausdintas.

Atidarytas jaunimo centras Chicagoj

Spalio 6 Chicagoje 5600 So. Claremont gatvje, iškilmingai atidarytas Jaunimo Centras, kuris suburs lietuviškąjį Chicago jaunimą po savo stogu. Erdviuose ir gražiuose rūmuose įrengtos sporto salės, kambariai susirinkimams, pobūviams, parengimams. Čia jaunimo organizacijos turės savo būstus. Prieš keletą savaitių čia pradėjo veikti aukštesnioji lituanistikos mokykla, vadovaujama Alicijos Rugytės. Šiuose rūmuose bus atidaryta Čiurlionio vardo meno galerija, kur bus sutelkti mūsų dailininkų geriausi kūriniai.

Šį Jaunimo Centrą pastatė tėvai jėzuitai, kurie visada pirmoje eilėje rūpinosi auklėjimu ir švietimu. Po karo Chicagoje įsikūrė keliolika lietuvių tėvų jėzuitų ir, popiežiaus Pijaus XII pagedavimu, savo jėgas skyrė lietuvių tremtinių pastoracijai. Lietuviai jėzuitai sudaro atskirą vienetą, priklausančią tiesiogiai vienuolyno centrui Romoje.

LITUANUS

laukia talkos — surask jam už 1 dol. naują skaittoją 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

LENKLOJE studentų demonstracijose prieš komunistus, policijos sužeistas Vašuvos universiteto studentas.

Vienuolės prie žydo karsto...

Prieš porą savaitių Chicagoje mirė šio miesto iždininkas, stambus prekybininkas ir reto kilnumo labdaris Morris B. Sachs. Jo vardas nuolat skambėdavo didžiojoje Chicagoje spaudoje ir, kur tik būdavo paminitas Morris B. Sachs, ten, kaip taisyklė, būdavo prijungiamas ir Lietuva, nes velionis visada pabrėždavo, kad gimęs Lietuvoje, Svėkšnoje, ir į JAV atvykęs būdamas 12 metų amžiaus.

Jo karjeros kelias šiame krašte, kaip ir visų senųjų imigrantų, buvo kietas ir sunkus, ir tik žemaitiško atkaklumo dėka ilgai Morris B. Sachs prasimušė į viršūnes.

Vos atvykęs į šį kraštą, 12 metų vaikiną, pasiėmęs kelis kaklaraiščius, ėjo nuo durų prie durų juos pardavinėdamas. Vieną tokių kaklaraičių pardavė ir dabartinio Chicago burmistro, gero lietuvių draugo, R. Daley tėvui. Paskui nusipirko arklį ir vežimą, ir prekes vežiodavo žmonėms. Dar po kurio laiko jau atsirado drabužių krautuvė, vėliau antra ir prieš metus pati didžioji Chicago centre.

Morris B. Sachs vardą Chicagoje labiausiai iškėlė jo dosnumas įvairiems šalpos ir labdaros reikalams.

Tūkstančiams veteranų po antrojo pasaulinio karo jis nubraukė skolas, užsilikusias jo krautuvėse, akliesiems nupirko vadovus — šunis, jaunosius talentus kėlė viešumon savo televizijos programose, kurias rodė kiekvieną sekmadienį. Įdomiausia tai, kad tas Svėkšnos žydelis buvo nuosirdžiausias katalikų draugas ir kad jis palaikė gerus santykius su lietuviams. Mūsų gražieji Marijos aukšt. mokyklos rūmai, kur dabar prisiglaudusi opera ir kur vyksta geriausieji lietuvių koncertai, pastatyti

stambia Morris B. Sahas parama.

Taip pat jis nemažai aukų yra skyręs lietuvių senelių

VL. RAMOJUS
Raportžas iš Chicago

prieglaudai ir kitoms lietuvių katalikų įstaigoms.

Prieš porą metų, kandidatuodamas į Chicago miesto iždininko postą, Morris B. Sachs pareiškė, kad jis, išrinktas iždininko pareigoms, visą savo algą iki paskutinio cento paskirs labdarai. Rinkimus triuškinančia pergale Morris B. Sachs laimėjo, Chicago didžiojoje spaudoje nuskambėjo žinia, kad

naujasis miesto iždininkas kilęs iš Lietuvos.

Buvo sudaryta komisija iš katalikų, protestantų ir žydų dvasininkų, kuri kas mėnesį visą iždininko algą paskirstydavo įvairiems degantiems labdaros reikalams.

Gerasis ir populiarusis Lietuvos žydelis ankstyvą rugsėjo mėnesio rytą miegodamas mirė. Didelės juodos antraštelės pasipylė laikraščiuose ir dešimtys tūkstančių žmonių užtvino koplyčią, kur velionio kūnas buvo pašarvotas.

J. Daužvardienė, Lietuvos konsulo Chicagoje žmona, kuri dalyvavo šermentyse šio reportažo autoriui pasakojo, kaip prie Morris B. Sachs karsto ėjo

katalikų kunigai, seselės vienuolės ir įvairiausių tautybės žmonės ir meldėsi ašarodami, nes jo dosnumo ir artimo meilės legenda plačiai buvo žinoma didžiosios Chicago gyvenvietoms.

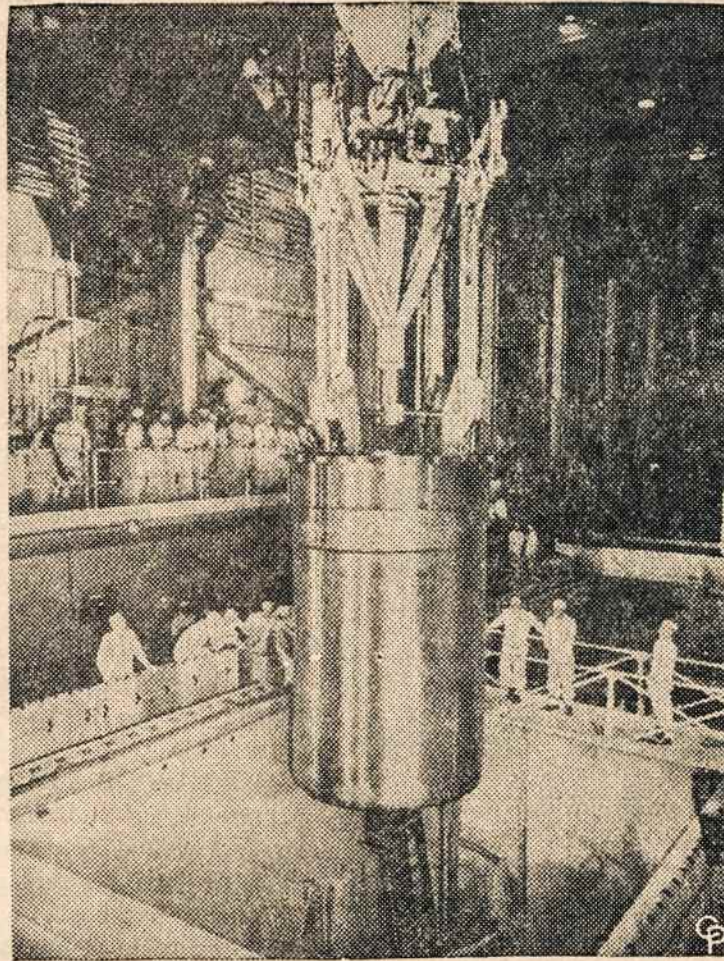
Rašančiam šiuos žodžius Morris B. Sachs artimiausio tebėti lietuviškosios Dievo Apvaizdos parapijos klebono vaišėse prieš porą metų. Penkių šimtų lietuvių katalikų masėje, prelatų ir kunigų apsuptas, patenkintas sėdėjo ir Morris B. Sachs, Chicago miesto iždininkas. Jis klausėsi kalbų ir plojo, ir

kai lietuviškos dainos scenoje skambėjo, jis šypsojosi pa-

tenkintas ir plojo net pasiškėdamas.

Chicago American redaktorių žurn. Stasys Pieža, vadovaudamas banketui, stengėsi kuo daugiau kalbėti lietuviškai, nes, girdi, Morris B. Sachs yra iš Lietuvos ir jam garbė būti ten, kur lietuviškai kalbamą ir dainuojama.

Banketui pasibaigus, būrelis spaudos žmonių sustojom nušalesnėje vietoje ir šnekučiavomės. Kur buvęs, kur nebuvęs įsimaišė tarp mūsų M. B. Sachs, na, ir pirmiausiai atkišo ranką... o gi žinomam Zemaitijos vaiduoklių draugui, jų gyvenimo žinovui peklininkui Albinui Valentinui. Valentiną paraudonavo ir vėliau išsikalbėjom, kad jis su Morris B. Sachs niekuomet nebuvo pažįstamas ir kad žydelis kažkaip netyčia nujautė, jog tas žmogus gali būti iš jo gimtosios Zemaitijos...

SHIPPINGPORT, PA. baigiama įrengti pirmoji atomo varona elektros stotis.

PIRMIEJI AUSTRALIJON NUVYKO 439 VIENGUNGIAI

Šiomet sukanka 10 metų, kai 1947 lapkričio 28 JAV armijos transporto laivas "Gen. Stuart Heinzelman" iš Bremerhaveno po 30 dienų kelionės pasiekė Fremantle uostą vakaruose Australijoje. Laive plaukė virš 800 pabaltiečių imigrantų, jų tarpe 439 lietuviai — vyrai ir moterys, visi nevedę.

Šiuo metu visose Australijos lietuvių kolonijose yra organizuojami pirmuoju transportu atplaukusių lietuvių dešimtmečio paminėjimai ir po būviai. Per dešimt metų didelė dalis yra sukūrę savo šeimas, augina vaikus. Nemaža baigė mokslus, įsitvirtino sąvostoviuose versluose arba turi gerus darbus.

Įdomiu pirmuoju transportu atvykusiųjų pavyzdžiu galime laikyti Stasį Čibirą, kuris į Australiją prieš dešimt metų atvyko 24 metų amžiaus. Per porą metų dirbdamas nekvali-

fikuotą darbą išmoko anglų kalbos ir pradėjo studijuoti teisę. Šiandien Stasys Čibiras yra pilnateisės advokatas, dirbas pietų Australijos prokuroro įstaigoje. Yra dar Karališkios Karo Aviacijos atsargos leitenantas. Kelinti metai pirmininkauja LB Adelaidės apylinkėi. Vedęs D. Pyragiūtė, augina sūnų.

Gal būt, ne visi 439 atvykusieji gali pasigirti tiek pasiekė kiek Stasys Čibiras, tačiau aplamai niekas skūstis neturėtų.

Sydnejaus lietuvių namai
Sydnejaus lietuvių įsigijo LB Namus prie pat miesto centro esančiame Redfern priemiestyje. Namai yra prie labai gero susisiekimo mazgo ir visiems Sydnejaus lietuviams nesunkiai pasiekiami.

Trys lietuviai parodoje
Royal South Australian Society of Arts pavarasio meno parodoje šiais metais dalyvauja trys menininkai lietuviai: Stasys Neliubšis, vyresniosios kartos dailininkas, iki šiol daugiau reiškėsi dekoratyviniu meno srityje, Jonas Rudzinskas ir Leonas Zygas — abu jauni menininkai, jau Au-

VANDENILIO bombai sprogus Nevados dykumoje.

stralijoje pradėję dailės studijas. Kritika dėmesį atkreipė į Leono Zygo išstatytą "Hierarchas".

Lietuviai televizijoje
Sydnejaus ATN televizijos programoje dalyvavo lietuvių akordeonistai Bronius Kiveris ir Algis Plukas. Žiūrovams abu akordeonistai buvo pristatyti kaip lietuvių ir padarė labai gerą įspūdį.

Naujas "Dainos" dirigentas
Sydnejaus lietuvių chorui "Daina" trejus metus vadovavo Alg. Plukas. Pastaruoju metu Alg. Plukas iš dirigento pareigų pasitraukė ir "Dainos" dirigavimą perėmė Kazimieras Kavaliauskas.

Geriausias studentas
Iš kelių tūkstančių valstybinio Sydnejaus universiteto studentų pažangiausiųjų mokslė šiais metais pripažintas ketvirtosios medicinos studentas Gytis Danta. Gytis Danta šia proga laimėjo eilę premijų ir piniginių stipendijų.

Sydnejaus universitete šiuo metu studijuoja virš 30 lietuvių studentų, iš kurių šeši medicinos fakultete.

Lietuviškas krupnikas
Adelaidės lietuvis P. Liakas su dalininku estu jau kelinti metai sėkmingai gamina įvairius likerius, jų tarpe ir "Krupniką", kuris rinkoje yra žinomas kaip "Lithuanian Honey Liqueur" ir turi gerą pasisekimą.

Mirė
Dunedine (Naujojoje Zelandijoje) nuo širdies smūgio sporto stadione mirė 21 metų lietuvis Alg. Skridulaitis. Velionis visų buvo mėgiamas ir pasižymėjęs kaip geras sportininkas. —rem.

• Marija Beniušytė, sena Romos lietuvi, mirė rugsėjo 10 d. I Romą, Italijon, ji buvo atvykusi iš Lietuvos 1925 m. su maldininkų ekskursija ir ten pasilikusi. Buvo paprasta moterėlė, bet visiems parodė daug geros širdies, nevienam pagelbėjo varge.

Kunigaikščiai...

(atkelta iš 3 p.)

laikantis piūvio metodo, neaišku, kaip reikės kalbėti apie vergus ir samdinius, apie baudžiavą, bajorus, didikų šeimas, kai dar nieko nėra išmoka iš Lietuvos politinės istorijos. Ji duodama kitom klasėm. Čia ir paaiški, kad chronologinis metodas, kai kienu stumiamas į šalį, nevisada gali būti apeitas.

Nenuoseklumai ir pasikartojimai

Autorius nėra savo programos išbalansavęs atskiroi klasėm, pamokom ir skirtajai išeiti medžiagai. Pavyzdžiui, 9 klasės programa yra gana smulkiai detalizuota, o kitų, ypač 10 klasės, labai apibendrinta. Šioje klasėje labai maža pamokų skirta išeiti lietuvių tautos istorijai nuo seniausių laikų iki antrojo Didžiojo karo — viso 3 pamokos. Ką galima per tas tris pamokas pasakyti apie 700—800 metų laikotarpį? "Lyginamąja istorija" pavadintas 12 kl. kursas, bet pačioje programoje nematyti, kas ir su kuo lyginama. Štai visa programa: "Lietuvos valstybės pradžia, krikščias, valstybės plotas, oficialioji raštų kalba. Krėvos aktas, Liublino dokumentas, Lietuvos istatymai, bajorijos laisvės, 120 rusų nelaisvės, nepriklausomybės atstatymas, bolševikinė okupacija, Lietuvos istorijos bibliografija, pasaulio lietuvių pastangos atstatyti Lietuvos valstybę, pasaulio lietuvių istorijos bibliografija". Tai ne koks lyginimas, o Lietuvos istorijos trumpa grubi santrauka. Be to, Krėvos aktui tinkamesnė vieta būtų 11 kl. prie santykių su lenkais. Be reikalo du kartus kartojama oficialioji raštų kalba ir Liublino unija (Liublino sutartis, Liublino dokumentas). Yra ir daugiau netikslumų.

Kas visiškai pražiūrėta?
Programų autorių nei jų leidėjai, gal būt, nėra išsklause į mūsų jaunimo pageidavimus, kad Lietuvos istorijos mokytojai paašškintų tai, kas prastai nauškinama šio krašto mokyklose. Yra įvairių kontraversijų — visai priešingų aiškinimų tų pačių Lietuvos praeities faktų. Vieni aiškinaimai nuo seno išlikę, kiti imami iš naujausių istorinių veikalų, lietuviams nepalankių arba sąmoningai tiesą iškreipiančių. Kai kas svetimiems yra ir nežinoma, arba kitom tautom priskiriama. Paminėsiu tik aukštą priešistorinių laikų lietuvių kultūrą, lietuvių valstybingumą (didelę toleranciją), totorių antplūdžio sulaikymą, lietuvių nuopelnus katalikybės rytų Europoje, pastangas suvienyti Vakarų ir Rytų Bažnyčias, švietimą 17 ir 18 amž. ir k. Reikia Lietuvos istoriją išvesti iš šešėlio į Europos istorijos šviesą. Programose apie tai nėra nė užuominos. Šu prantu, kad paminėtos kontraversijos gal labiau rūpi studentams, bet reikia į tai kreipti dėmesį dar aukštesnėje mokykloje, kad mūsų jaunimas būtų gerai orientuotas.

Reikia dar kartą pagirti programų autorių ir leidėjus už gerus jų norus, bet negali-

IŠ VISUR

• Liet. Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimas vyko spalio 2—4 d.d. Romoje. Be vietinių Akademijos narių paskaitų skaityti buvo atvykę prof. J. Eretas iš Sveicarijos, Ed. Turauskas ir dr. S. Backis iš Prancūzijos. Be to, posėdžio dalyvavo: prof. A. Ramūnas iš Kanados ir iš Amerikos: kun. St. Yla, kun. dr. V. Cukuras, inž. A. Rudis su žmona.

• Kan. J. Končius, Balfo pirmininkas, lankėsi Lenkijoje. Buvo Varšuvoje, matėsi su kardinolu Višinskiu ir taip pat aplankė Suvalkų trikampi lietuvius.

• Lux Christi, Kunigų Vienybės leidžiamo žurnalo naujam, rugsėjo, numeryje rašo: M. Krupavičius, — Kristus Karalius; J. Maknys — Marija teologijoje; St. Yla — Siluvės garbė Amerikoje; Pr. M. Juras — Jaunimo stovykla auklėtoja; J. Burkus — Rožių puokštė; Alf. Sušinskas — Mirusieji gyvena; J. Petrenas — Salcauskis teologų šeimoje. Be to, įdėta poezijos, plačios apžvalgos. Žurnalą redaguoja kun. Jonas Petrenas, administruoja kun. Titas Narbutas.

• JAV LB Centro Valdyba iki šiol leido biuletinį, spausdinta rotatoriumi. Dabar pasirodė spausdintas spaustuveje. Biuletenis išeis pagal reikalą, bet ne rečiau kaip 5 kartus per metus. Spausdinama 500 egz. Biuletinio tikslas — teikti platesnes ir gausnes informacijas apie LB veiklą. Jis siunčiamas apygardoms, įstaigoms bei institucijoms, centrinėms draugijoms bei organizacijoms, spaudai, LB talkininkams. Privatūs asmenys, nori gauti biuletinį, siunčia 1 dol. per metus. Biuletiniui rašyti ir jo reikalui kreiptis JAV LB Centro Valdybos adresu: 1209 Melbourne Road, Cleveland 12, Ohio.

• Philadelphijoje spalio 26, universiteto muziejaus auditorijoje rengiamas Kuprevičiaus piano recitalis. Rengia pabaltiečių moterų tarybos lietuvių skyrius.

• Marianapolio tėvų mariojonių vienuolyną spalio 8 ištiko gaisras. Sudegė vienas ūkio pastatas su gyvuliais. Nuostolių padaryta už 10,000 dolerių. Gaisras, manoma, kilęs iš krosnies.

ma ir nepabrėžti didelių istorijos programos trūkumų. Nežinau, ar atsiras bent vienas istorikas (nebent pats programų autorius), kuris pagal parengtą programą parašytų vadovėlį. O be vadovėlio šokinėjimas per visokius "piūvius" vargu gali duoti naudos.

Virėja

Reikalinga lietuvių parapijos klebonijai. Viskas moderniai įtaisyta, darbas lengvas, atlyginimas geras, gyventi kambarys patogus.

Rašyti Darbininko Administracijai

MARIANAPOLIO KOLEGIJOS REMĖJŲ SEIMAS

1957 SPALIO 20 -- MARIANAPOLYJE, THOMPSON, CONN.

- 11 val. Mišias aukoja kun. Jonas Jančius, M.I.C., Tėvų Marijonų Provincijolas. Pamokslas. (Išpažintys klausomos nuo 10:30 valandos)
- 12 val. Pietūs.

- 1:30 val. Registracija atstovų ir svečių.
- 2 val. Seimo posėdis.
- 5 val. Seimo užbaiga. Palaiminimas.

Į Seimą visus kviečia atsilankyti

Kolegijos Rėmėjų Valdyba ir Marianapolio Tėvai Marijonai

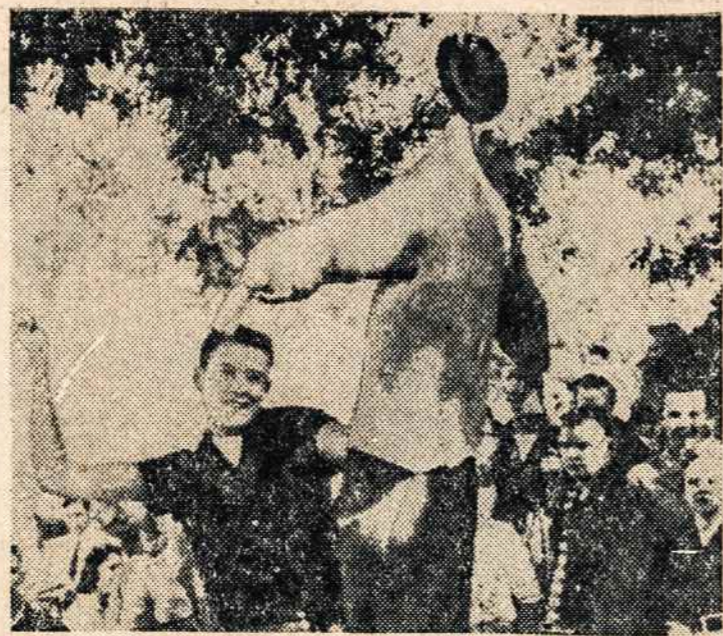
O KO KO?

Sėdžiu ant rudėjančio medžio šakos ir stebiu, kaip krinta lapai, o vaikai būriai skuba į mokyklas. Durniukai — galvoju. Kas iš to mokslo, kad žmonės juo mokytesni, juo labiau nesuskalpa. Pagaliau ir tas mokslas, kam jis vertas? Šio amžiaus pradžioje du kartu du buvo dar 4, bet atsirado toks mokslininkas Einšteinas ir savo gudriais išvedžiojimais įrodė, kad du kart du nebūtinai turi būti 4. Prieš 50 metų buvo tikima, kad tiesa yra tiesa, o klaida yra klaida. Bet atėjo toks Pirandello su savo komedijomis ir įrodė, kad tiesų yra tiek, kiek žmonių galvų. Kiekvienas dabar turi savo tiesą.

Pagaliau, susipainiojo ir pati rašyba bei fonetika. Prigalvojo žmonės visokių naujų vardų, kuriuose net aš, senas žvirblis, nesusingaudau. Pvz., jei aš garsiai sučiulbu NATO — ONU — FAO, tai jau žvirbliukai mano, kad aš kalbu kinietiskai ir nesupranta, kad aš norėjau išvardinti tris žmogaus instiktus saugojančius geradarius: tą, kurs moko kovoti karo metu, tą, kurs ketina apsaugoti taikos metu; ir tą, kuris žada duoti pavalgį kiekvienam metui. O jei aš imu čiulbėti RAF — CED — UPIN — CECA, tai visi mano, kad aš esu iš Čekoslovakijos.

Bet dar blogiau pasidaro, kai panori suprasti, ką reiškia paskiri žodžiai. Šiandien kai kurių žodžių prasmė, kurią mes senieji buvome išmokę suprasti, turi visai priešingą prasmę. Paskutiniai pasaulio įvykiai įrodė, kad tai, ko seniau mokė mokyklose, buvo tikra apgaulė. Pvz., seniau visi, ir mes seniai žvirbliai, tikėjome, kad žodžiai laisvė, demokratija, nepriklausomybė, tautų apsisprendimo teisė tinka Vakarų pasaulio valstybėms: Amerikai, Anglijai, Prancūzijai, Italijai, Pasirodo, klydome. Tokie dideli valstybių vyrai ir vadai, kaip Stalinas, Molotovas, Višinskis, Čruščiovas savo kalbose nuolat tvirtino, kad amerikoniai, anglai, prancūzai, italai, skandinavai nėra nė laisvi, nė demokratai, nė nepriklausomi, o toki yra tik rusai, lenkai, vengrai, bulgarai, rumunai, čekoslovakai, albanai, pabaltiečiai, rytų Vokietijos gyventojai. Bet gražiausia buvo, kai Čruščiovas (man jis patinka: toks mandagus, besišypas, pasverias žodį) paskelbė tautų apsisprendimo teisę kaip tik tuo metu, kai rusų tankai traukė vengrų kūnus Budapešto gatvėse. Po to jau nesuprasite nieko.

Laimėi tose painiavose susigaudyti kiek pasitarnauja mažas žodynėlis, kurį pereitų metų rudenį sarka nukniakė Budapešto gatvėje. Sarka, kaip sarka: kur tik koks triukšmelis, ten turi būti ir ji. Besimaisydama po Budapeštą, paslėbė ant žemės kažką raudono, panašaus į mėsos gabalą. Tuoj į snapą ir movė Ausrion, kad ten ramiai sulestų. Bet pasirodė, kad tai būta ne mėsos gabalo, o tik kruvino mažo, raudonais aptaisais žodynėlio, kuris, matyti, iškrito iš raudonarmiečio kišenės. Kvaila sarka jį numetė, kaip nereikalingą daiktą. O aš nuodugnai jį apžiūrėjau ir pamaciau, kad nors lesti ir negalima, bet skaityti dar išskaitoma. Nusinėšęs ant ramios šakos, ėmiau vartyti, ir kai jį perskaičiau, dabar su manim nebetoks žvirblis gali susilyginti. Tiek daug išmokau naujų dalykų. Kitą kartą ir jums šį tą paskaitysiu iš to gudraus žodynėlio. **Zv. BePastogis**

LITTLE ROCK baltas jaunuolis peiliu bado negro iškanša. Koks juodas žmogus iš jo išaugs?

A. Kuprevičiaus koncertas Detroite

Lietuvių Kultūros Klubui kviečiant, pianistas Andrius Kuprevičius sutiko antrą kartą atvykti į Detroitą ir koncertuoti. Koncertas ir šiemet įvyks Arts Institute (Meno muziejaus) salėje, Woodward ir Kirby gatvių kampas.

Sis mūsų žymusis pianistas yra gimęs Radviliškyje muzikų šeimoje. Pirmuosius muzikos pradus yra gavęs iš savo motinos. 1939 m. baigė valstybinę muzikos konservatoriją Kaune, mokėsi prof. Vl. Ružickio klasėje. Jau jis tuo metu koncertavo Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

1940 buvo pakviestas dėti pianino Vilniaus konservatorijon. Nuo 1942 iki 1945 muzikos studijas gilino Klindwort — Scharvenka Berlyno, Vienos ir Prahos konservatorijose. Nuo tada jis vėl koncertuoja Vakarų Vokietijoje ir Šveicarijoje. 1948 jis išvyksta į Pietų Ameriką ir koncertuoja Argentinoje, Urugvajuje, Paragvajuje, kur jį lydi didelis pasisekimas.

Tu paties pasisekimo pianistas susilaukė ir Amerikoje, į kurią atvyko 1953 m. Jis koncertavo Chicagoje kartu su

Lawrence, Mass.

Kun. J. Jakaitis, MIC, gyvenąs Argentinoje, pora savaitių svečiavosi pas prel. Pr. Jura. Ta pačia proga per pamokslą ir atskiroj paskaitoj nušvietė sunkią lietuvių padėtį Argentinoje ir prašė aukų naujos bažnyčios statybai.

Prel. Pr. Juro vardadienio proga mokyklos mokiniai, vadovaujami Nukryžiuotojo Jėzaus seserų, išklaušė 10 val. mišias už prelatą ir paskui išpildė programėlę, pareikšdami linkėjimus ir padėką.

Parapijoje misijos prasidėjo rugsėjo 29 — spalio 6 lietuviškai, spalio 6—13 angliškai. Lietuviškai vedė tėvas J. Kubilius, SJ, Montrealio Aušros Vartų par. klebonas. Angliškai dalį vedė tėv. Valenti, SJ. Lietuviškoji dalis baigta specialiu palaiminimu ir krikšto pažadų atnaujinimu.

Sv. Pranciškaus parapijos choras atsidėjęs mokosi naujų mišių — Claudio Casciolini „La Minor“. Jos parasytos polifoniniam stilijuje, giliai religinėje nuotaikoje ir plačiose melodijose. Besimokydami choristai jau dabar jomis gėrėsi.

Iz. Vasyliūno koncertas įvyks lapkričio 3 d. 8 val. vakare Methuen Memorial salėj. Smuikininkas Iz. Vasyliūnas šiam koncertui yra paruošęs naują programą, susidedančią iš Bethoveno, K. V. Banaičio kūrinių ir Griego sonatos. Sunkią fortepiono partiją atliks jo sūnus Vytenis.

Metinė parapijos vakariėnė ruošama šv. Pranciškaus svetainėje spalio 27. Visi parapičiai kviečiami atsilankyti bei prisidėti darbu ir aukomis. **L. V.**

simfoniniu orkestru, davė rečitalį New Yorke. Vėliau keičia į Detroitą, Rochesterį, Los Angeles, Clevelandą, Washingtoną, Hartfordą, Torontą ir Montrealį. Paskutiniu laiku koncertavo Bostone.

Andrius Kuprevičius dabar gyvena Clevelande, kur profesoriauja muzikos konservatorijoje.

Tad, kas mėgsta gerą muziką, tegu ateina į šį koncertą spalio 20 d., sekmadienį, 7 v. ir kiekvienas nesigailės muzikai skirtu laiku Be to, po koncerto bus surengta arbatėlė. Kiekvienas galės asmeniškai susipažinti su mūsų žymiuoju muziku.

Lietuvių Kultūros Klubas

PITTSBURGH, PA.

Savo veikla visuomenėje, ypatingai Pittsburghe, pasižymi vietiniai lietuviai biznieriškai, susiorganizavę į Lietuvių Vaizbos Butą. Si organizacija prisideda prie visų lietuviškų darbų ir aukomis visada paremia lietuvių tautinius darbus. Jie kviečia žymius kalbėtojus iš lietuvių ir amerikiečių tarpo. Rengia bankietus, parengimus užsitarnavusiems asme-

Hartford, Conn.

Kad ir nedidelė vietos lietuvių kolonija, bet tiek praeityje, tiek dabar rodo nemažą veiklumą. Taip ir šiemet rudenį ir žiemą rengia keletą kultūrinių pramogų.

Lapkričio 16 įvyks Ipolito Tvirbuto surežisuotas vaidinimas. Vėliau šis veikalas bus vaidinamas kitose lietuvių kolonijose, bet jo premjera įvyks Hartforde, lapkričio 16, parapijos mokyklos salėje.

LB Hartforde apylinkė lapkričio 20, sekmadienį, lietuvių klubo auditorijoje šaukia masinį susirinkimą, kuriame paskaitą skaitys Lietuvių Enciklopedijos redaktorius dr. J. Girnius iš Bostono.

Steigiamas lietuvių studentų fondas, kuris skirs stipendijas besimokantiems studentams. Tam reikalingi bus pravesta rinkliava, kurioje pasižadėjo dalyvauti nemažas būrelis moterų kultūrininkių. Taip pat norima paremti sportininkus, lietuviškąją radijo programą ir padėti veikti mūsų jauniui. Sie visi planai bus pateikti LB masiniame susirinkime. **V. M. K.**

REAL ESTATE

NATIVITY B. M. V. PAR.
Sunday Open House
12:30 to 5:30 P. M.
7258 S. ALBANY

5 kamb. mūrinis namas, kamapas; 5 metų senumo. Beržo virtuvės kab.; cer. plytelių vonia; su šildytuvu ir šaldytuvu; 2 auto garažas. Parduodamas dėl ligos.

\$21,500
7258 S. ALBANY

PREMIJŲ ĮTEIKIMAS TORONTE

Kanados Kultūros Fondas, vadovaujamas veikliosios pirminkės ir „Moters“ žurnalo redaktorės Iz. Matuzevičiūtės, paskelbė vaikų literatūros konkursą, su 300 dol. premija.

Kad sudarytų reikiamą sumą kreipėsi į kai kurias organizacijas. Kreipimasis buvo išpildytas. Priskėlimo parapijos vadovybė paskyrė 100 dol. Taip pat neatsakė paremti ir šv. Jono parapijos klebonas kun. Ažubalis, gi prisidėjus katalikėm moterims su 100 dol. premija buvo pilnai sudaryta.

Jury komisiją sudarė Toronte gyvenantieji intelektualai: Kun. B. Pacevičius, Stasė Prapolytė, V. Anysienė ir A. Gurevičius.

Iš prisiųstų 6 kūrinių, rado premijuotinus 2. Ramunės pasirašyta veikalė „Devynagalvis“, už kurį paskyrė \$200 ir „Keturių pasakos“, pasirašytą slapivardžiu Želvis \$100.

Atidarius vokus su tikromis pavardėmis paaiškėjo, jog Ramunės tikrasis vardas yra Sonia Tomarienė iš Chicagos, o Želvis — Pilka-Pilkelis iš Cambera, Australijos.

Premijų įteikimo aktas įvyko rugsėjo 29 d. 3 val. po pietų Priskėlimo parapijos salėje. Programai pakviesta žinoma Jonuškaitė iš New Yorke ir literatūros premijos laimėtoja Tomarienė - Pipiraitė.

Laikraščiuose buvo skelbiama, jog dalyvaus menininkai

iš Montrealio, būtent — H. Nagys ir B. Pukelevičiūtė, bet, matyt jų pavardės buvo paskelbtos per klaidą, nes programoje jie nedalyvavo ir net nebuvo įtraukti į spausdintąją programą, kas reiškia, jog nebuvo nei galvojama apie juos.

Iškilmingą aktą atidarė programos vedėja A. Stepaitienė, pakviesdama Kultūros Fondo pirminkę paskaityti atidaromąją kalbą. Į prezidiumą pakviesti: konsulas Vytautas Gyls, Krašto V-bos pirm. Vyt. Meilus, Apylinkės v-bos pirm. J. R. Simanavičius, Mot. CV-bos pirm. Z. Daubvainienė, abiejų parap. klebonai ir premijos laureatė Tomarienė - Pipiraitė.

Iš garbės prezidiumo žodį tarė Gen. Konsulas V. Gyls ir Krašto V-bos pirm. Vytautas Meilus. Abu pasidžiaugė gražia Kultūros fondo veikla, pareikšdami geriausius linkėjimus. Po jų kalbų įteikiamos gėlės laimėtojai ir žodis mecenatų vardu, kurį pasakė šv. Jono parapijos klebonas kun. P. Ažubalis. Oficialiai daliai pasibaigus, įvyko koncertas, dalyvaujant Vincėi Jonuškaitėi ir S. Tomarienei.

Operos sol. Jonuškaitė pradėjo savąjį koncertą su lietuvišku repertuaru, pademonstruodama gerą skonių ir tvirtai išgyventą interpretaciją. Pirmose dainose jautėsi jaudinimasis ir truputis spaudžiamos tendencijos aukštesnėse gaidose, bet tas nejudino klausytojų, kadangi kaip tik parodė, jog ši mūsų dainos veteranė dar gali dainuoti, pralenkdamas daugelį mūsų jaunųjų dainininkų savo giliu supratimu, dvasios perdavimu ir... turinti dar jėgos. Žinoma, liaudies dainose ta jėga nebūtina, bet čia jau kitas reikalas.

Pradėta su Sauskmas — Būdriūno, Rūta — Grūdžio, Aš per naktį — K. V. Banaičio (dainą kuri blogai dainuojama darosi nuobodoka, gi gerai interpretuota gauna tikrąją reikšmę ir pasirodo klausytojo ausyse muzikiniu perliuku). Vėl gražu — Kačianausko, ir Vėjavaiškis — Grūdžio.

Antru išėjimu Jonuškaitė padainavo: Našlaitėlis dainą ir Už balto stalo sėdėjau — K. V. Banaičio. Oi kas sodai — Karnavičiaus, Siuntė anyta — K. V. Banaičio, Lėk gervel — K. V. Banaičio ir priedui — Naktely — Petrausko.

Paskutinėje dalyje buvo skirta jau operiniai kūriniai iš „Odysėjas“, „Samsono ir Dalilos“, „Mignon“ ir „Carmen“.

Galbūt klausytojus daugiau žavėjo operinės arijos, bet tikrasis Jonuškaitės talentas turėtų būti liaudies dainose. Tuo nenorima teigti, kad ji buvo silpnesnė operiniuose kūriniuose. Ne! Tik norėtusi, kad ji ilgiau išsilaukytų, kaip liaudies dainų žinovė su demonstracine galia.

Tarp dainų įsiterpė su savo kūrinių premijos laimėtoja, paskaitydama gražiu balsu su niuansais ir vidijiniu išgyvenimu, palikdama malonų įspūdį.

Koncertan atsilankė per 300 žmonių. **V. Enigma**

HEADACHE?

Chiropractic is noted for its effectiveness in bringing relief to sufferers from most types of headaches—including agonizing migraine. Consult your local chiropractor and write today for further information regarding headaches, their causes and how they can be prevented and relieved. Also ask for free literature regarding other problem diseases.

Spears Chiropractic Hospital
Dept. L. 095 Denver 20, Colorado

Lietuvių Amerikos Piliečių Klubas

1. Lietuvių visuomeninių organizacijų (nekomunistinių) susirinkimams leidžia naudotis patalpomis nemokamai.
2. Pobūviams, šokiams, vestuvėms ar šiaip šventėms nuomoja už prieinamą kainą.
3. Geriausi ir įvairiausi gėrimai pigiausiomis kainomis.
4. Lietuviški maisto gaminiai.
5. Naujai išpuošta šokių salė.

Nuomavimo reikalų kreipkitės į managerį **V. E. MILAUSKĄ** asmeniškai ar telefonu **EV 4-9672** arba pas pavad. **K. Vaitaitį**

FOTO STUDIJA

P. GAUBYS, savininkas

VESTUVIŲ albumai (mažas — iš 36 nuotraukų 5 x 6 inč. dydžio — 40 dol., didelis — 36 nuotraukų 8 x 10 inč. dydžio — 60 dol.; abu tik 85 dol.), **PORTRETAI**, **VAIKŲ** nuotraukos ir kiti foto darbai atliekami greit, gerai ir pigiau nei kitur.

85—27 88th St. Woodhaven 21, N. Y.
(BMT Jamaikos linija, Forest Parkway stotis.)
Tel.: VI 6-2164
po 6 val vakaru, nedarbo dienom visą dieną.

BANGA TELEVISION SERVICE

340 Ridgewood Ave., Brooklyn 8, N. Y.
Tel.: APllegate 7-0349

Su didele nuolaida parduodami **VOKISKI HI—FI „BLAUPUNKT“** aparatai bei vietiniai **HI—FI fonografi** ir stiprintuvai.

GARANTUOTAI TAISOMA:

- TELEVIZIJA
- AM—FM RADIO
- AUTO RADIO
- HI—FI

DARBAS ATLIEKAMAS PRITYRUSIO TECHNIKO, PRIPAZINTO RCA, NEW YORKE
DARBO VALANDOS: KASDIEN nuo 9 val. ryto iki 7 v.v. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak

LIETUVOS ATSIMINIMŲ
RADIO VALANDA JAU 16 TUS METUS SKRIEJA PAS KIEKVIENĄ LIETUVĮ DIDŽIOJO NEW-YORKO N. J. IR CONN. APYLINKĖJE KURIS IĖŠKO ATSIGAIVINIMO LIETUVIŠKAME ŽODYJE IR DAINOJE.

DABAR NAUJI LAIKAI
ŠEŠTADIENIAIS **4:00** Iki **5:00**
NUO **WED** VALER

STOTIS **WEVD** (1350 KIL., IR 97.9 MEG. FM)

DIREKTORIUS - **JOKŪBAS J.**

STUKAS 1261 WHITE ST. HILLSIDE N.J. VA. 6-3325

MULTIPLE SCLEROSIS?

Multiple sclerosis manifests itself in disorganized functioning of the muscles. Recovery depends on re-activation of nerve centers to restore harmonious operation of the body's normal processes. This, Chiropractic endeavors to do—and has been successful in the treatment of so many cases that sufferers from multiple sclerosis are now being given a new lease on life.

Research at Spears Hospital has further added to the effectiveness of Chiropractic's attack on this crippler. See your local chiropractor and write for free literature on MS and other problem diseases.

Spears Chiropractic Hospital

Dept. L-095, Denver 20, Col.

Rochester, N. Y.

Baltaragio malūnas

Lapkričio 9—10 Montrealio lietuvių teatras atvyksta Rochesterin ir čia suvaidins K. Borūtos "Baltaragio malūną" ir vaikams "Karalaitė Teisutė". Vaidinimai įvyks šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje.

Vestuvės

Rugsėjo 7 Vijoleta Mackevičiūtė ir Alfredas Raguckas šv. Jurgio liet. parapijos bažnyčioje priėmė moterystės sakramentus. Ta proga, jaunosios tėvai, Feliksas ir Jadvyga Mackevičiai, iškėlė šaunias vestuves. Jaunieji apsigyveno Detroite.

Rugsėjo 21 d. toje pat bažnyčioje moterystės sakramentus priėmė Anita Ratkevičiūtė ir Eugenijus Pukinskas. Jaunosios giminaičiai ir globėjai, Teresė ir Juozas Daudai, šv. Jurgio parapijos salėse surėngė puikias vestuvių vaišes, kuriose svečių matėsi iš Chicago, Bostono ir Toronto. Jaunieji Anita ir Eugenijus Pukinska planuoja apsigyventi Rochestery.

Sužieduotuvės

Grazina Musteikytė susižiedavo su stud. Pranu Baliniu iš New Yorko. Grazina Musteikytė, tremtinių Jono ir A. Musteikių dukra, veikli vietos skautų, choro, tautinių šokių ir vietos studentų kuopos narė, tretį metį studijuoja Nazareth College.

Alfonsas Džiakonas, veiklus vietos bendruomenės narys ir choro dalyvis, šiomis dienomis nusipirko užmiesty namą su dideliu vaisinių medžių sodu.

Lietuviškų knygų kioskas veikia šv. Jurgio liet. parapijos mokyklos raštinėje, sekmdieniais. Ten pat galima užsakyti ar pratesti lietuviškų laikraščių ir žurnalų prenumeratą.

Priėjo liepto galą

Molotovui praradus šlovę, buvo lig šiol "numolotovinta" vardai dviem apylinkėm, 1 pusiasaliui, 4 miestam, 7 vietovėm, 2 universitetam, 5 teatram, 300 fabriku, o kolchozams tiesiog be skaičiaus. Demolotovizacija ėjo sklandžiai ir sparčiai, bet priėjo liepto galą, nes atsitrenkė į sovietų enciklopediją, kurioje Molotovas įamžintas didžiausiais darbais ir išliauptytas ne mažesne šlove už patį Staliną. Rusų patarlė teisingai sako: "Čto napišes pierom, nevyribiš ni toporom".

Kas norėtų skelbtis Darbininke, prašomas skambinti

G Lenmore 2 — 6916

MINEAPOLYJE ruošiamasi March of Dimes vajui. Du Jaunoliai — Petty Hicks ir Sal Mineo — pasiūlė talkauti, nes į ušeimas polio ligos yra paltelis.

LOS ANGELES miesto galva N. Poulson ir tarybininkė Miss Wyman kryžstaunja, kad miesto taryba pritarė Brooklynso Dodgers kėlimuisi į ta saulėtą miestą.

Lietuvos Generalinio Konsulo New Yorke paieškomi asmenys

Amforowicz, Nikodem, iš Jonydžių k., Skiemonių val., Uteos ap.

Andziulevičiūtė, Marė, d. Prano, iš Zaliosios k., Liubavo v., Marijampolės ap.

Balčiūnienė - Tintrytė, Paulina, ir sūnūs Boleslovas, Karolis ir Mykolas.

Bilbokas, sūnus ir duktė Juozo Bilboko, kilusio iš Zaliosios k., Liubavo val., Marijampolės ap.

Braukaitė - Zemaitienė, Marijona, gyvenon Scranton, Pa.

Bučys, Jonas, sūn. Stanislovo, g. 1917 m. Klemiškės k., Klaipėdos krašte.

Cininas, Nikolajus ir Viktoras, sūnūs Jono.

Derenčius, Albinas.

Gibavičius, Antanas, iš Kociolkų k., Andriejavo val., Suvalkų ap.

Globys, Stanislovas, sūnus Mato, iš Eržvilko val.

Granikis, Vladas, ir vaikai Aleksas, Alma, Berta, Bruno, Ema, Evaldas.

Jankienė - Rukštelytė, Marija.

Jokubs - Jonušaitė, Ona, d. Petro, vyras Konstantas ir vaikai Kostas ir Ona.

Jonušaitė - Jokubs, Ona, d. Petro, vyras Konstantas Jokubs, vaikai Kostas ir Ona.

Kardokienė, ir jos broliai Saladka, Juozas ir Jurgis.

Kuraitienė, Petrė, gyvenon Buenos Aires.

Kvietkus, Ona, ir duktė Motiejūnienė, Adelė.

Medelis, Juozas, sūnus Pijaus.

Medzviega, Antanas, sūn. Juozo, gyvenon Mechanicville, N. Y.

Miliauskas, Juozas, sūnus Stasio.

Mociejūnienė, Ieva, gyvenon Shenandoah, Pa.

Motiejūnienė, Adelė, ir motina Kvietkus, Ona.

Navickas, Alfonsas, sūn. Vinco ir Kristinos.

Petrila, iš Užupio k., Rietavo val., Telšių ap., ir Petrilienė - Pučkoraitė, Marijona, iš Andriejavo val., Kretingos ap.

Polikaitis, Petras ir žmona Marija.

Pučkoraitė - Petrilienė, Marijona, iš Andriejavo val., Kretingos ap., ir Petrila iš Užupio k., Rietavo v., Telšių ap.

Raidžiūvienė, Anė, gyvenon Shenandoah, Pa.

Rudys, Jurgis ir Vladas.

Rukštelis, Albinas ir Juozas, gyvenon Argentinoje, Buenos Aires.

Rukštelis, Vincas, sūn. Simono.

Rukštelytė, Julija. Rukštelytė - Jankienė, Marija.

Saladka, Juozas ir Jurgis, ir sesuo Kardokienė.

Sangavičius, Mykolas.

Seštakauskienė - Žilinskaitė, Petronėlė, iš Pasielių k., Liubavo val., Marijampolės ap.

Šivickis, Juozas, sūnus Mykolo.

Skarupskas, Anupras, Klemensas ir Stasys, sūnūs Stasio ir Barbaros, iš Masiskio vienk., Šėtos val.

Snitka, Jurgis.

Šulckis, Bronius.

Tintrytė - Balčiūnienė, Paulina, ir sūnūs Balčiūnas, Boleslovas, Karolis ir Mykolas.

Užubalis, Petras, sūnus Kazio.

Vienslovaitis, Justinas ir Vincas.

Vijunas, Vladas, sūnus Simono, gyvenon Detroit, Mich.

Zemaitienė - Braukaitė, Marijona, gyvenon Scranton, Pa.

Žilinskaitė - Seštakauskienė, Petronėlė, iš Pasielių k., Liubavo val., Marijampolės ap.

Vestartas, Albertas ir sesuo Aldona, vaikai Aleksandro.

Vestartas, Stanislovas, sūn. Kazimiero.

Vodopalas, Stasys.

Zibarkas, Pranas, ir duktė Mildutė.

Ieškomi arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliiepti: Consulate General of Lithuania 41 West 82nd St. New York 24, N. Y.

IŠ ŠKOTIJOS LIETUVIŲ GYVENIMO

Škotijos lietuvių šv. Kazimiero draugija, turinti 18 skyrių su per 600 narių, buvo įsteigta 1898 gale čia atvykusio kun. Varnagiris. Jau praėjo veiki 60 metų. Anksčiau Škotijoje lietuvių kunigo nebuvo, tad religinius reikalus apūpindavo nebologai lietuviškai pramokę vokiečiai jėzuitas Landsberg ir vietinis kunigas anglas. Kun. Varnagiris, pagyvenęs čia du metus, išvyko Amerikon.

Tiek lietuvių kunigo išlaikymo klausimas, tiek parapišės draugijos reikalas pradžioje nėjo sklandžiai. Vietinė skotų bažnytinė vyriausybė nenorėjo lietuvių kunigo išleisti. Tik Glasgowo arkivyskupui išsiųsus, lietuvių delegacija laimėjo ir kunigas galėjo atvykti. Nuo to laiko draugija savo mokesčiais išlaiko vieną, o kartais ir du lietuvius kunigus.

Pradinis jubiliejaus minėjimas pradėtas rugsėjo 15, sekmdienį, specialiomis pamaldomis šv. Luko bažnyčioje. Iš Romos atvykęs svečias kun. A. Gėryba pasakė įspūdingą pamokslą ir palaimino švenčiausiuoju, gi kitas svečias, kun. A. Puišys, sukalbėjo rožančių.

Po pamaldų žmonės rinkosi erdvion blaivybės svetainėn. Ji greit prisipildė iš visur į jubiliejinį pokylį susirinkusių lietuvių. Parapišės draugijos kolektorai, garbingieji svečiai ir nusipelnusieji buvo pakviesti su garbės bilietais ir pasodinti prie garbės stalo. Minėjimas pradėtas banketu, po kurio tuoj sekė meninė dalis.

Pirmiausia prabilo šv. Kazimiero dr-jos centro pirm. J. Krikščūnas, trumpai suglaudamas jubiliejaus reikšmę ir perdavė žodį kleb. kun. J. Gutauskui. Jis bendrais bruožais, kiek tai buvo galima, aptasakojo veik visą šios draugijos įsikūrimo istoriją nuo pat pradžios iki šių laikų, aukštai įvertindamas visus pirmuosius draugijos steigėjus, kurie taip daug savo širdies ir triušo įdėjo, kol viskas buvo pastatyta ant gyvinių pamatų. Po to kalbėjo kun. A. Gėryba, linkė-

damas draugijai pasisekimo ir Dievo palaimos. Kiek ilgėliau užtruko kun. A. Puišys. Jis gana vaizdžiai nurodinėjo draugijos svarbą ir reikšmę, žiūrėdamas neutralaus stebėtojo akimis. Ypač pabrėžė tai, kad Kat. Bažnyčios ir lietuvių kunigų rūpesčiu bei žmonių vieningumu pasiekta, jog Škotijoje lietuvių liko ištikimi Dievui, artimui ir tėvynei: tikėjimo nepradžė ir tėvynės neužmiršė.

Toliau iš rašto skaitė apie draugijos įkūrimą ir jos gyvenimą ligi pat šių dienų J. Gučionis. Draugijos istorinė tema eilėraščių padėklamavo E. Leskauskienė, ilgametė draugijos narė.

Ten pat sužinota, kad klebonui kun. J. Gutauskui greit sueis 23 metų sukaktis, kaip jis darbuojasi Škotijoje. Blaivybės dr-jos choro dirigentei J. Sarapinaitei paskelbus, publika atsistojus sudainavo Ilgiausių metų.

Pagaliau centro pirm. J. Krikščūnas ir klebonas nuodėrdžiai visiem padėkojo už gausų atsilankymą. Blaivybės choras sudainavo keletą dainų, buvo pasikalbėta, mėginta laimė loterijoje ir k. Kiek teko suržinoti, šis parengimas dave gražaus pelno.

Kalnų nenuverčiam, bet kiek jėgos leidžia, dirbam ir krutam, kad išsiliktumėm ir jaunimą lietuviams išlaikytumėm. J. Butkevičius

IEŠKOMI

Juozas Slobokas, sūnus Vaclovo, gimęs 1906 m.

Leonas Spečius, s. Mykolo, gimęs 1917 m.

Povilas Sebieskis iš Panevėžio.

Leonas Puzinauskas iš Kaučo.

Jie patys arba apie juos žinantieji prašomi rašyti: Pranas Grušas, 346 Roesch Ave., Buffalo 7, N. Y.

Skaitykite "Aidus" 680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

PETITION ST. JUDE Solemn Novena to St. Jude October 20 to 28

ENDING ON THE FEAST OF ST. JUDE Send Your Petition To: ST. JOSEPH'S FRANCISCAN MONASTERY Wilkes-Barre, Pennsylvania

Please enter petition in the Novena to St. Jude for: VOCATION RETURN TO HEALTH THANKSGIVING EMPLOYMENT RETURN TO SACRAMENTS PEACE NAME ADDRESS CITY STATE OFFERING

Catholic Schools and Colleges

ST. LEONARD HIGH SCHOOL, 26 Brevoort Pl., Brooklyn 16, N. Y. N. Evans 8-9023, Franciscan Brothers; Brother Aquinas, O. S. F., Principal; 390 Students; Commercial; Day; Tuition \$300.

GWYNEDD-MERCY JUNIOR COLLEGE, Gwynedd Valley, Pa.; Sisters of Mercy; Mother Mary Bernard, President; Sister Mary Gregory, Dean; 600 Students; Tuition \$400; Room and Board \$1,000-\$1,200.

LA SALLE ACADEMY, 44 East Second St., New York 3, Gramercy 5-8940; Christian Brothers; Brother A. Charles, F. S. C., Principal; 800 Students; High School; Day; \$250.

ST. JOHN'S PREPARATORY SCHOOL, 82 Lewis Ave., Brooklyn 6, N. Y., Glenmore 2-0700; Vincentian Fathers; Rev. John T. Nelson, C. M., Headmaster; 1,200 Students; High School; Day; \$300.

ZENITH Diplomat HEARING AID

That's changing people's minds Yes, thousands of hard-of-hearing people who wouldn't think of wearing a hearing aid before... are today enjoying the thrill of better hearing with Zenith's miniature, full-powered "Diplomat". Why? It's so tiny and inconspicuous, you hardly know you're wearing a hearing aid at all. Worn entirely at-the-ear! No dangling cords! Best of all... you pay only \$125. And listen to this! Zenith backs you with a 10-Day Money-Back Guarantee, 1-Year Warranty and 5-Year Service Plan. Other brilliant 4- or 5-transistor Zenith models from \$50 to \$175. Come in... or phone for free home demonstration today. Easy terms.

ZENITH THE ROYALTY OF HEARING AIDS AITCHISON & COMPANY 655 MADISON AVE. (Cor. 60th St.) TEMPLETON 8-2550 483 5th Ave. (At 41st St.) Murray Hill 2-3522 (2) Convenient Locations

H. W. FEMALE

STENO-TYPIST Light dictation required Accurate typing Good salary 5 Day week Paid hospitalization program. Excellent working conditions. Prefer girls living N. or N.W. Sterling Bolt Co. 363 W. Erie St.

H. W. MALE - FEMALE

NURSES - R. N. Male or Female Newly organized small research ward, exclusively. Excellent pay-educationally stimulating, interesting and pleasant working conditions. HO 4-7500. Ext. 280. Gregmoor Institute For Psychobiologic Studies. Queens Village 27, N. Y.

BUS OPPORTUNITY

VALGIŲ IR SKANESTŲ KRAUTUVE Labai geras pirkiny. Veikia jau 30 metų. Prie krautuves yra naujai atremontuoti 3 kam. Pajamų bruto kasdien nuo 700 iki 1000 dol. Prašoma \$4,500. Maspeth, L. I. Tel. HA 9-8552

CATHOLIC COLLEGES

ANNHURST COLLEGE Four-year Liberal Arts College for women—South Woodstock, Conn. B. A. program in languages. INCLUDING LITHUANIAN, social and natural sciences, mathematics, business. Teacher training on secondary level. A. A. program in secretarial studies. For information write: The Registrar Box 569, Putnam, Conn.

IMMACULATA COLLEGE, Immaculata, Pa.; Malvern 2201; Sisters, Servants of the Immaculate Heart of Mary; Sister Anacrista Marie, Dean; 600 Students; A.B., B.S., B.M. Degrees in Pre-Medicine, Pre Law, Liberal Arts, Home Economics, Business; Tuition \$500; Board and Room \$800-\$900; for women only.

REAL ESTATE

ST. ANN'S PARISH IN GARDEN CITY, L. I. Super Custom Ranch Home All brick 7 large rooms, 2 1/2 baths, 2 car garage attached, finished basement, large screened patio, fireplace, slate roof, completely landscaped on large plot 100 x 120. Railroad Station 2 blocks. To be seen by appointment. Floral Park 4-8386.

IN ST. MARY'S PARISH IN BEAUTIFUL MANHASSET 2 yr. center hall Colonial, 3 bdrms. 2 1/2 baths, paneled den. G. E. color kitchen, nr. shopping, convenient to everything. Must be seen. Asks \$39,900. Call Manhasset 7-7826 or TRiangle 5-9837.

HOLY CROSS PARISH IN BROOKLYN, N. Y. Flatbush. Two-family brick and stucco, detached, good condition, oil burner, storms and screens, plus \$90 income; convenient to everything. ULster 6-0157.

ST. MARY'S PARISH IN MT. VERNON, N. Y. Solve your lifetime housing problems. Your own 5 rm. apt. plus \$2000 income. 6 lovely room apts. Brand new Pacific boiler and oil burner. \$21,000. CHappaqua 1-1112; PL 5-8270.

GRIPSMOLM RESTAURANT

324 East 57th Street, N. Y. Finest Swedish Smorgasbord LUNCHEON COCKTAILS DINNER OPEN EVERY DAY

TALARSKI FUNERAL HOME

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI 380 Maple Avenue, Hartford, Conn. Maloniai patarnauja lietuviams naujai įruošose patalpose, prielama kalna. Tel. CHapel 6-1377

JONO IR ANGELINOS ANDRIULIŲ IR JŲ ŠEIMOS MICHIGAN FARM SŪRIS Fountain, Michigan

Jūs esate namuose ar kur keliaujate, visuomet reikalaukite Michigan Farm Sūrio. Šis sūris jau per ilgus metus gaminamas Jono ir Angelinos Andriulių ir jų šeimos, Fountain, Mich

REIKALAUKITE TIK MICHIGAN FARM SŪRIO Jeigu abejojate, paprašykite pamėginti. Jūsų skonis jums pasakys. Mes norime, kad Jūs patys būtumėt sūrio mėgėjas. Mes esame labai dėkingi sūrio mėgėjams ir geresiems krautuviams kad Jūs tiek išpopuliarinot Michigan Farm Sūrį, kuris palko visų mėgiamiausiu. Mes pasžadame ir toliau jums gaminti tik nati geriausią sūrį

MICHIGAN FARM CHEESE DAIRS Vieninteliai šio sūrio gamintojai FOUNTAIN, MICH

Aptarnavimui ir informacijai rytuose prasome kreiptis

PETER LISASUSKAS 69-15 53rd Avenue, Maspeth, N. Y. Tel. TW 4-8087

VICTOR ABECONAS 351 Park Street, New Britain, Conn. Tel. BA 3-1342

JONAS JAKUBAUSKAS 634 N. Denison Street, Baltimore, Md. Tel. Longwood 6-2622

MECISLOVAS KAVALIAUSKAS 24 Prospect Street, Hyde Park, Mass. Tel. Hyde Park 3-3975

GEORGE GALUNAS 1400 Caniff, Detroit, Mich. Tel. T. O. 8-7662

STANLEY METRICK 1804 W. 47th St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-8393

JOHN SHURNA 5418 So. Albany, Chicago, Ill. Tel. Grovehill 6-7783

ALLAN STEWART 4310 No. Broad St., Phila., Pa. Tel. Glazstone 5-1310

NEW YORKO NAUJIENOS

Angelių Karalienės parap. koncertas

Angelių Karalienės parapijos koncertas, įvykęs spalio 6 šv. Stanislovo parapijos salėje, praėjo labai jaukioje nuotaikoje.

Parapijos choras, vadovaujamas M. Liuberskio, savo programą pradėjo giesme "Parveski, Viešpatie", (J. Strolis) su L. Ralio solo, kurio malonus, natūralaus tembro stiprus baritonas labai darniai apjungė visą choro sąskambį.

Svečias iš Amsterdamo, Juozas Olšauskas, savo dainomis, pats palydėdamas kanklėmis, pavaizdavo lietuvių senovę ir dabarties Lietuvos vargus.

Skautų vyčių oktetas, diriguojamas M. Liuberskio, šį kartą ypač gerai pasirodė. Vienetas turi jau gerą pagrindą ir, dar truputį daugiau darbo idėjų, gali tapti rimta koncertinė pajėga.

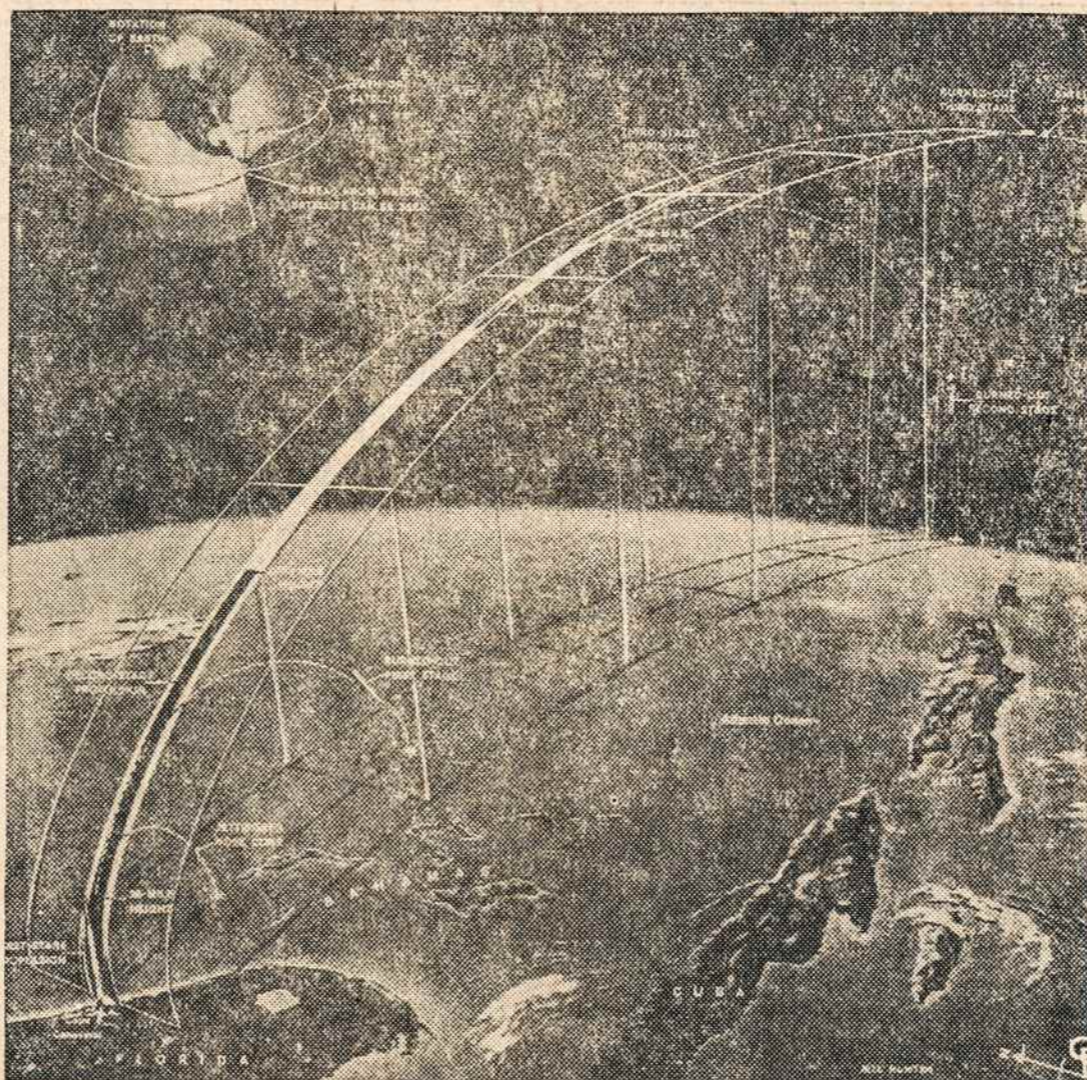
Programa baigiant, parapijos klebonas kun. J. Aleksūnas padėjo visiems programos dalyviams, primindamas, jeigu jis ir jo kartos čia gimę lietuviai kalba lietuviškai, interesuojasi lietuviškais bei pačios Lietuvos reikalais, tai nuopelnas tu, kaip J. Olšauskas, kurie organizavo choras, jiems vadovavo arba juose dalyvavo.

Programai su sveiku humoru vadovavo Vitalis Žukauskas. Choro dainoms akomponavo Aleksas Mrozinskas. Koncertą baigiant, parapijos choras sudainavo J. Strauss'o valsa "Vienos miško pasaka", kurią paruošė ir pravedė A. Mrozinskas.

Sokiam grojo J. Butrimo orkestras. —a.k.

Linksmas subatvakaris Amerikos lietuvių legionieriai spalio 19, šeštadienį, 6 v. v. Lietuvių piliečių klubo salėje rengia šokių su alučiu. Gros Vedegio orkestras. Rengėjai kviečia visus atsilankyti. Pelno dalis skiriama Vasario 16 gimnazijai.

Moteryų Sąjungos N. Y. ir N. J. apskričio suvažiavimas šaukiamas lapkričio 10 d. 2 val. po pietų šv. Petro ir Povilo parapijos salėje, Riply Pl., Elizabeth. N. J. Suvažiavimas yra metinis. Bus renkama nauja valdyba. Prašome visas šio apskričio Moterų Sąjungos kuopas prisiųsti delegates.

VANGUARD satelitas aplink žemę bus paleistas iš Floridos gruodžio mėn. Piešinys rodo, kaip satelitas bus išsautas triju raketu.

NEW YORKO ALTAS IŠSIRINKO NAUJĄ VALDYBĄ

Spalio 8 New Yorko Altas, kaip antru kartu sušaukęs visuotinį susirinkimą, sudarė naują tarybą. Didžiausia kliūtis buvo tautininkų užsispyrimas. Jau praėjusiame susirinkime jie griežčiausiai protestavo prieš adv. K. Michelsono kandidatūrą ir susirinkimą apleidė.

Po tų reakcijų V. Alksninis pareiškė, kad tai, kas pasakytą, jų pilnai nepatenkina ir išsivedė iš susirinkimo kai kuriuos tautininkų atstovus. "Vienybės" redaktorius J. Tysliava ir V. Giedgaudas pasiliko susirinkime. J. Tysliava pareiškė, kad reikia aukštai vertinti Alto instituciją, lietuvių darbe reikia vienybės ir todėl jis neranda galimū solidaruoti tiems, kurie susirinkimą apleidė. Jis ir "Vienybės" dėsis visas pastangas, kad Alto vienybė būtų išlaikyta, kad ir New Yorko Altas, davęs pradžią visai JAV Alto veiklai, galėtų vieningai veikti ir tinka.

kai kuriems tautininkams prieštatai (į kuriuos net nebuvo atsakyta) negali būti primesti visai jo atstovaujamai srovei. Socialistai nuo pat Alto pradžios lojaliai dirbo ir nori toliau dirbti.

Po tų reakcijų V. Alksninis pareiškė, kad tai, kas pasakytą, jų pilnai nepatenkina ir išsivedė iš susirinkimo kai kuriuos tautininkų atstovus. "Vienybės" redaktorius J. Tysliava ir V. Giedgaudas pasiliko susirinkime. J. Tysliava pareiškė, kad reikia aukštai vertinti Alto instituciją, lietuvių darbe reikia vienybės ir todėl jis neranda galimū solidaruoti tiems, kurie susirinkimą apleidė. Jis ir "Vienybės" dėsis visas pastangas, kad Alto vienybė būtų išlaikyta, kad ir New Yorko Altas, davęs pradžią visai JAV Alto veiklai, galėtų vieningai veikti ir tinka.

kamai pasiruošti Lietuvos nepriklausomybės 40 metų sukakties minėjimui.

Naujon tarybom buvo nominuoti iš K. Federacijos P. Montvila, dr. A. Skėrys, J. Slepetyš, V. Stasiukynas, Sandaros — A. Ošlapas, inž. A. Varnas, A. Kynastas, St. Aušrota, socialistų — Vincas Michelsonas, S. Bredes, B. Spudienė, A. Žilinskas, tautininkų grupės — J. Tysliava, V. Giedgaudas. Visuotinio susirinkimo vienbalsiu nutarimu tautininkams paliekama atviros durys papildyti savo atstovų skaičių iki keturių.

Tarybai pirmininkauti šiemet iš eilės tenka kaip tik tautininkams. J. Tysliava vienbalsiai išrinktas tarybos pirmininku. Išrinkti ir kiti valdybos nariai. Susirinkimas baigtas vieninga ir dirbti pasiryžusia nuotaika. (V.V.)

Pakniai šventė vedybinę sukaktį

Julius ir Nelė Pakniai atšventė 45 metų vedybinę sukaktį.

Sukaktuvininkams pagerbti spalio 6 buvo suruošta puota Lietuvių Katalikų Bendruomenės centro salėje Kearny, N.J.

Pirmas žvilgsnis krito į gražiai gėlėmis papuoštus stalus ant kurių buvo išdėliota pluoštai rūtų, primenančių mums tėviškės darželius. Svečių buvo ne tik vietinių, bet ir iš Newarko, New Yorko, Brooklyn, Philadelphia ir kitur. Visi jie Paknių geri pažįstami, draugai, susirinkę pagerbti iš seniau atvykusių savo tautiečių, kurie savo sumanumų ir tvirtu ryžtu sugebėjo prisiskinti sau kelią į šviesesnį rytojū.

Kad Pakniai — lietuviai patrijotai, dosnūs bažnyčiai ir įvairiems lietuviškiems reikalams, rodė visa eilė pasakytų kalbų ir pareiškimų. Puikiai juos charakterizavo ir jų nuopelnus išskėlė didelis

lietuvių veikėjas advokatas Ch. Paulis (vadovavęs vaišėm) adv. Andr. Salvest, visuomenininkas P. Velevas, o Kearny miesto meras J. Healy net specialų miesto vardu parašytą raštą įteikė. Gražius sveikinimo žodžius pabėrė Jokubas Stukas, radijo valandėlės direktorius, "Vienybės" rad. J. Tysliava, senieji draugai — Gudas, Alb. Trečiokas, Krališkaukas ir kt.

Pokyly taip pat dalyvavo kleb. kun. L. Voiciekaskas ir vikaras kun. D. Pocius. Klebonas prašė Aukščiausiojo palaimos Pakniam, o kun. D. Pocius priminė, jog Pakniai — stambūs parapijos remėjai — savo lėšomis įrengė naują bažnyčią ir šiaip daug aukojo pinigais.

Buvo perstatyta visa eilė Paknių draugų ir artimiausių pažįstamų.

Sukaktuvininkams sugiedota "Ilgiausių metų" ir įteiktos kuklios dovanėlės. J. M.

NEWARK, N. J.

Balfo 35-tas skyrius šaukia visuotinį susirinkimą spalio 20, sekmadienį, 12 val. šv. Trejybės bažnyčios salėje, 207 Adam St. Susirinkime bus pasiruošimas apie rudeninį Balfo vaju. Visi Balfo nariai ir tie, kurie atjaucia mūsų brolių ir sesių nelaimingą gyvenimą Europoj, kviečiami dalyvauti susirinkime. Jieva Trečiokienė Skyriaus sekretorė

Magdalena Pakulienė, iki 1945 m. dirbusi Šiaulių mieste mokytoja, ieškoma jos namiškių. Rašyti: J. Steponaitis, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

IŠNUOMOJU vyrui kambarį: atskiros durys. Gražioje apylinkėje; prie gero susisiekimo (Jamaica linijos). 112 Jerome St., Brooklyn 7, N. Y. Skambinti po 6 val. vak. MI 7-2658.

Išnuomojamas šviesus 6 kambarių butas. 182 Hale Ave., Brooklyn 8, N. Y.

BOSTONO ŽINIOS

BOSTON, M855.

BARASEVICIUS ir SCNUE FUNERAL HOME

251 W. Broadway South Boston, Mass. JOSEPH BARACEVICIUS Laidotuvių Direktorius Tel. ANdrew 8 2590

WAITKUS FUNERAL HOME

197 Webster Avenue PRANAS WAITKUS Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas Cambridge, Mass. NOTARY PUBLIC Pastarnavimas dieną ir naktį Nauja moderniška koplyčia šermentims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus. Belkale šaukite: Tel. TR 6-6434

NEW YORKAS

Tel. EVergreen 7-4335 Stephen Aromiskis (ARMAKAUSKAS) Graborius-Balsamuotojas MODERNIŠKA KOPLYCIA 423 Metropolitan Ave. Br oklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5042 Matthew P. Ballas (BELIAUSKAS) FUNERAL HOME M. P. BALLAS—Direktorius ALB. BALTRONAS-BALTON Reikalų Vedėjas 660 Grand Street Brooklyn, N. Y. NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770 Joseph Garszva GRABORIUS BALSAMUOTOJAS 231 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

William J. Drake- Dragūnas LIETUVIS ADVOKATAS Telefonas JAMAICA 6-7272

J. B. SHALINS - ŠALINSKAS Laidotuvių Direktorius 84-02 JAMAICA AVE. (prie Forest Parkway Station) Woodhaven, N. Y. Suteikiama garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija. Tel. VIrginia 7-4499

Draudimo reikalais, taksų (Income Tax) paruošimui, notorinių dokumentų tvirtinimui

kreiptis pas Juozas Andriušis GENERAL INSURANCE BROKER CONSULTANT - NOTARY PUBLIC

Užpildomi federaliniai bei valstybiniai taksai, tvirtinami įvairūs dokumentai. Įvairiose draudimo įstaigose apdraudžiama automobiliai, namai, baldai, bžiniai ir asmeninis turtas nuo ugnies ar įvairių rūšių atsakomybės bei pavogimo. Sava galite apsidrausti nuo nelaimingų atsitikimų bei ligos, kartu apmokant ir ligoninės išlaidas. Gyvybės apdraudimas — TRAVELERS INS. CO., Hartford, Connecticut

Greitas ir sąžiningas patarnavimas. Kreiptis: šokiadieniais 9 val. ryto iki 8 val. vak.

Juozas Andriušis 87-00 Jamaica Ave. Woodhaven, 21, N. Y. Virginia 7-4477

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

KABARETAS

VYT BELECKAS savininkas

Baras. Salė vestuvėms parengimams, susirinkimams, etc

1883 MADISON ST

BROOKLYN 27, N. Y.

Tel. RY 7-4588 (Prie Forest Ave. stoties) Ridgewood

EVergreen 8-9794

M. and Z. Collision Works

JULIUS MALDUTIS savininkas

Sulaikystu automobilių dalių ištiesinimas, valymas naujoms dažymas ir poliravimas

937 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.